

Punct de vedere al Consiliului Științific al UBB asupra poziționării UBB în raport cu politica „publish or perish” și a prezenței în clasamentele internaționale

Cuprins

Sumar executiv.....	3
Partea I. „Publish or perish”: strategia de volum vs. focusul pe calitate.....	4
1.1. Logica „publică sau pieri”.....	4
1.2. Critica: salami slicing, paper mills și criza reproductibilității.....	4
1.3. Mișcarea „Slow Science” și „pauca sed matura”.....	4
1.4. Reforme recente: China (2025) și audierile din Congresul SUA (2026).....	5
1.5. Tensiunea de fond: cantitatea măsurabilă vs. calitatea greu de cuantificat.....	5
Partea II. Manifeste și inițiative majore de reformă a evaluării.....	5
2.1. DORA – San Francisco Declaration on Research Assessment (2012).....	5
2.2. Manifestul de la Leiden pentru metrice de cercetare (2015).....	5
2.3. More Than Our Rank (INORMS, 2022).....	6
2.4. CoARA – Coalition for Advancing Research Assessment (2022).....	6
2.5. Declarația de la Barcelona privind informația deschisă despre cercetare (2024).....	6
2.6. Cum se leagă între ele.....	6
Partea III. Editurile exclusiv Gold Open Access (MDPI, Frontiers): atitudini, politici europene și tratament.....	7
3.1. Context.....	7
3.2. Acțiuni explicite ale forurilor de evaluare științifică (2024-2026).....	7
Finlanda – Forumul de Publicații (JUFO).....	7
Norvegia – Norwegian Scientific Index (Kanalregister / HK-dir).....	7
Confederația Elvețiană – Swiss National Science Foundation (SNF).....	7
Directory of Open Access Journals (DOAJ).....	8
China – Early Warning List.....	8
3.3. Acțiuni de delistare din indexări (Clarivate Web of Science, Scopus).....	8
3.4. Sancțiuni instituționale individuale (universități).....	8
3.5. Atitudinea cOAlition S / Plan S.....	8
3.6. Tendință paralelă, contradictorie: acordurile consorțiale par să se înmulțească.....	9
3.7. Indicatori independenți despre evoluția calității.....	9
3.8. Două atitudini paralele: entuziasm pentru acces deschis, neliniște față de modelul APC.....	9
3.9. Schimbarea de macaz a Plan S / cOAlition S (2023–2024).....	10
3.10. Germania – curent oficial spre acorduri transformative și Diamond OA, în paralel cu anunțuri de acorduri Gold OA.....	10

3.11. Franța – scepticism față de modelul plătit, pivot spre OpenAlex și Diamond.....	10
3.12. Țările nordice și Elveția – de la entuziasm la prudență	11
3.13. Retragera finanțatorilor din Gold OA.....	11
3.14. Modelul „Diamond” (fără APC) ca alternativă preferată instituțional	11
3.15. Numerele speciale și problema „guest editors”	11
3.16. Lecția Hindawi (Wiley) – avertismentul pe care industria îl citește.....	12
3.17. Frontiers: retractări în masă și rețele de fraudă (2025)	12
3.18. Monitorizarea continuă Clarivate / Web of Science	12
3.19. Bilanțul: prudență crescândă, dar nu condamnare uniformă	12
3.20. Concluzie parțială – editurile Gold OA.....	13
Partea IV. Retragerile universităților din rankinguri internaționale	13
4.1. Mecanismul tehnic: ce înseamnă „retragere”	13
4.2. Exemple concrete și ce a însemnat practic.....	13
Utrecht University (Olanda) – 2023	13
University of Zurich (Elveția) – ca. 2024	14
Sorbonne Université (Franța) – septembrie 2025 (efectiv din 2026)	14
University of Otago (Noua Zeelandă) – sfârșit de 2024.....	14
American University of Beirut (Liban) – 2025.....	14
Grup de universități din Iordania – octombrie 2025	14
Universități americane – școli de drept (US News & World Report)	14
Universități americane – școli de medicină (US News).....	15
Alte cazuri	15
4.3. Ce schimbă concret retragerea, dincolo de simbolism.....	15
4.4. Ce NU schimbă retragerea	15
4.5. Cadru de reformă în spatele mișcării.....	16
Partea V. Dosar România	16
5.1. Considerații generale	16
5.2. Carusel al învinovățirilor: sunt reformatorii vinovați de calitatea sistemului pe care încearcă să îl schimbe?	16
5.3. Opinii din interiorul sistemului universitar românesc	17
Daniel David, rector UBB Cluj (ministru al Educației și Cercetării 2024–2026)	17
Andrei Daniel Mihalca, prorector USAMV Cluj	17
Radu Silaghi-Dumitrescu, președintele Consiliului Științific UBB	17
5.4. Paradoxul retracțiilor scăzute, în context românesc	18
5.5. Acțiuni explicite ale forurilor românești	18
5.6. Concluzie parțială – Partea V	18
Partea VI. Universitatea Babeș-Bolyai (UBB)	19
6.1. Considerații generale	19

6.2. Pionierat: evaluarea scientometrică informată de peer-review (2013–2015)	19
6.3. Manifestul de la Leiden, asumat instituțional (2015 →)	19
6.4. Era „world-class”: strategie, institute, infrastructură (2016–2021)	19
6.5. Open Science și Open Access la UBB	20
6.6. Traectoria diferențiată de carieră (2016) și Planul Individual de Carieră Academică (2024) ...	20
6.7. CoARA, reforma evaluării și politica privind IA generativă (2022 →)	20
6.8. Rankingurile: prezența în top-1000 Shanghai (ARWU) și ieșirea din 2023	21
6.9. Critica internă și expunerea la modelul Gold OA.....	21
6.10. Bilanț: UBB ca laborator de politici de evaluare	21
Partea VII. Dezbateri în Consiliul Științific al UBB cu sprijinul Oficiului pentru Știința Deschisă pe tema Gold OA și a oportunității rămânerii în clasamente	22
7.1. Puncte de vedere detaliate din partea membrilor Consiliului și Oficiului	22
7.2. Concluzii ale dezbaterii CS	32
Note metodologice	33
Referințe	33

Sumar executiv

Membrii CS și OSD au dezbătut trei subiecte, iar acestea sunt răspunsurile lor în sinteză:

1. Este cazul să menținem standarde centrate predominant pe calitatea rezultatelor și în special a publicațiilor (tip CoARA), sau ar trebui urmată linia adoptată de principalii competitori naționali ai UBB cu accent predominant pe indicatori bibliometrici?

Răspunsul este majoritar DA pentru urmarea principiilor CoARA.

2. Care este direcția de urmat în cazul publicațiilor Gold OA? (a) modelul comisiei de matematică al CANTDCU – descalificare totală, (b) modelul adoptat de majoritatea instituțiilor din România – acceptare totală, (c) modelul adoptat de comisia de chimie a CNATDCU și de CS-UBB – de acceptare parțială sau condiționată.

Răspunsul majoritar este reflectat în criteriile de evaluare ale CS-UBB https://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2026/05/evaluare_generic_UBB_8mai2026.pdf - evaluare calitativă centrată pe calitatea rezultatelor și informată bibliometric, acolo unde este fezabil. Acolo unde alte cerințe impun judecăți bibliometrice, se va stimula principiul Diamond/Platinum Open Access în dauna editurilor care practică exclusiv Open Access.

3. Este oportun ca UBB să se retragă din clasamentele internaționale?

Opiniile CS au fost diverse și au inclus (1) punctarea ideii că retragerea este predominant un element de strategie de imagine instituțională care implică și alte considerente decât cele specifice atribuțiilor CS, (2) există probleme sistemice în clasamentele internaționale, (3) o nevoie ca UBB să asume un rol de leadership în corectarea situației la nivel național și internațional, (4) sub aspect al activității CDI, CS a exprimat un vot asupra opțiunii de retragere sau rămânere în clasamente. Astfel, 11 membri au

votat pentru retragere etapizată - și anume pregătirea prin măsuri concrete, semnalizarea publică, încercarea de a corecta prin leadership și exemplu. Un membru a votat pentru retragerea imediată. Patru membri au votat pentru rămânere. Așadar, o majoritate pentru retragerea etapizată, dar nu imediată.

Consiliul Științific dezavuează și găsește contraproductivă anatemizarea publică și conflictualitatea extremă care însoțesc ocazional dezbaterile privind modalitățile de diseminare, prioritățile de obiective instituționale inclusiv raportările la clasamente internaționale - și respectiv cercetătorii, comunitățile profesionale, editurile sau instituțiile care aplică sau susțin unul sau altul dintre modele, fie ele corecte sau nu în opinia CS.

Partea I. „Publish or perish”: strategia de volum vs. focusul pe calitate

1.1. Logica „publică sau pieri”

Sintagma „publish or perish” descrie cultura academică în care numărul de publicații (și citări) determină angajarea, promovarea, titularizarea și finanțarea. Ideea circulă de la începutul secolului XX, dar a devenit dominantă odată cu cuantificarea evaluării academice prin indicatori bibliometrici. Avantajul aparent este obiectivitatea: numărul de articole este măsurabil, comparabil și ușor de inclus în KPI.

1.2. Critica: salami slicing, paper mills și criza reproductibilității

Critica „publish or perish” susține că presiunea pe volum corupe însăși calitatea științei. Mecanismele documentate includ „salami slicing” (fragmentarea unui rezultat în mai multe articole), autori „hiper-prolifici” care publică zeci sau sute de articole pe an și — cazul extrem — paper mills, operațiuni comerciale care produc în masă manuscrise false cu sloturi de autor garantate [45][47]. Se estimează că aproximativ 2% din articolele publicate în 2022 ar putea fi false, procent probabil în creștere odată cu IA generativă [47]. Tot pe seama grabei spre publicare este pusă și „criza reproductibilității” — incapacitatea tot mai frecventă de a replica rezultate, asociată cu metode slabe, eșantioane mici și erori statistice [45]. Un articol din PNAS (2024) numește problema o „aliniere greșită a stimulentei” în publicarea academică [47].

1.3. Mișcarea „Slow Science” și „pauca sed matura”

Reacția intelectuală cea mai articulată este mișcarea Slow Science, care contestă direct cultura „publish or perish”, argumentând că graba subminează calitatea, integritatea și valoarea socială a științei [45]. Manifestul Slow Science și lucrarea „Another Science is Possible” a Isabellei Stengers (2018) pledează pentru o cercetare mai chibzuită, care valorizează profunzimea în locul vitezei. Deviza

„pauca sed matura” (puține, dar coapte) — atribuită lui Gauss — rezumă această filozofie a calității peste cantitate.

1.4. Reforme recente: China (2025) și audierile din Congresul SUA (2026)

Două evoluții recente arată că criticii câștigă teren la nivel de politică publică. China, principala sursă globală de presiune cantitativă, și-a revizuit Legea diplomelor (efectivă din ianuarie 2025), decuplând obținerea diplomelor de cerința de a publica articole — o lovitură directă la modelul economic al paper mills, care prospera pe cerere indusă de cote [49]. În SUA, Comisia pentru Știință a Camerei Reprezentanților a organizat în 2026 audieri dedicate culturii „publish or perish”, chemând editori și cercetători în integritate să depună mărturie despre paper mills și reproductibilitate [48]. Aceste mișcări converg cu manifestele de reformă a evaluării (Partea II).

1.5. Tensiunea de fond: cantitatea măsurabilă vs. calitatea greu de cuantificat

Dezbaterea nu se reduce la „volum rău, calitate bună”. Apărătorii indicatorilor cantitativi observă că aceștia oferă transparență, comparabilitate și protecție împotriva arbitrariului evaluării subiective — utile mai ales în sisteme cu resurse umane slabe, unde evaluarea „de tip Harvard” (vezi citatul Daniel David, 5.4) nu există. Criticii răspund că orice indicator devenit țintă încetează să fie un indicator bun (legea lui Goodhart), iar calitatea reală — originalitatea, rigoarea, impactul societal — este intrinsec greu de redus la un număr. Soluția promovată de manifestele actuale nu este abandonarea metricilor, ci subordonarea lor judecății experte: „fără numere fără povești și fără povești fără numere” (Manifestul de la Leiden) [38].

Partea II. Manifeste și inițiative majore de reformă a evaluării

Mișcarea de retragere din rankinguri (Partea IV) și înăsprirea față de editurile Gold (Partea III) se sprijină pe un cadru de manifeste și coaliții formale. Această secțiune detaliază cele cinci inițiative invocate în acest raport, în ordine cronologică.

2.1. DORA – San Francisco Declaration on Research Assessment (2012)

DORA este cea mai veche și mai larg semnată dintre inițiative, lansată în 2012 la reuniunea American Society for Cell Biology. Principiul central: factorul de impact al revistei (JIF) NU trebuie folosit ca substitut pentru calitatea unui articol individual sau în decizii de angajare, promovare și finanțare [36]. Până în 2025, DORA depășise 25.000 de semnatari (finanțatori, edituri, societăți, instituții, cercetători) [37]. Din ianuarie 2025, orice organizație nouă care semnează trebuie să publice o declarație publică despre angajamentul său concret [36]. Critica frecventă (reluată și în 4.5 și 5.4 din acest raport): DORA rămâne adesea simbolică în absența unor acțiuni de implementare.

2.2. Manifestul de la Leiden pentru metrici de cercetare (2015)

Publicat în Nature pe 22 aprilie 2015 de Diana Hicks, Paul Wouters și colegi, Manifestul de la Leiden propune zece principii pentru o utilizare responsabilă a metricilor [38]. Principiul fondator — „fără numere fără povești și fără povești fără numere” — cere ca evaluarea cantitativă să sprijine, nu să înlocuiască, judecata expertă calitativă. Alte principii: măsurarea performanței în raport cu misiunea instituției, protejarea excelenței în cercetarea locală/regională, evitarea concretitudinii false și a falsei obiectivități, recunoașterea efectelor sistemice ale indicatorilor [38][39]. Spre deosebire de DORA (focalizată pe JIF), Leiden oferă un cadru pozitiv, constructiv, pentru folosirea corectă a metricilor.

2.3. More Than Our Rank (INORMS, 2022)

Lansată în octombrie 2022 de Research Evaluation Group din cadrul INORMS, „More Than Our Rank” oferă oricărei universități — indiferent de poziția în clasamente — ocazia de a arăta ce contribuții aduce lumii dincolo de ce surprind rankingurile globale [42]. Participarea este gratuită: instituția afișează logo-ul și publică o declarație despre realizările și ambițiile sale. Este cadrul ales de Utrecht (vezi 4.2). Caracter: declarativ și de comunicare publică, mai degrabă decât obligații verificabile.

2.4. CoARA – Coalition for Advancing Research Assessment (2022)

CoARA este cea mai consecventă inițiativă, fiindcă presupune obligații. Acordul de reformare a evaluării cercetării a fost publicat în iulie 2022, iar coaliția a fost constituită formal la 1 decembrie 2022; numără peste 800 de organizații semnatare [40][41]. Atât semnatarii, cât și membrii se angajează să depună un plan de acțiune în termen de un an de la semnare și să raporteze progresul. Acordul se structurează pe zece angajamente; cele mai relevante pentru acest raport sunt Angajamentul 3 (abandonarea utilizărilor inadecvate ale JIF și h-index ca proxy pentru calitate) și Angajamentul 4 (evitarea utilizării rankingurilor de organizații în evaluare) [40]. Calendarul de implementare se întinde pe 2022–2027. În România, adopția este largă pe hârtie, dar implementarea parțială (vezi 5.6).

2.5. Declarația de la Barcelona privind informația deschisă despre cercetare (2024)

Publicată la 16 aprilie 2024 (rezultat al unui atelier din noiembrie 2023 inițiat de fundația SIRIS), Declarația de la Barcelona mută discuția dinspre evaluare spre infrastructura de date. Semnatarii — peste 50 de organizații din 20+ țări la lansare — se angajează ca informația deschisă despre cercetare să devină regula implicită, să folosească sisteme deschise (OpenAlex, Crossref, DataCite, ROR, OpenCitations etc.), să susțină financiar aceste infrastructuri și să acționeze colectiv pentru tranziție [43][44]. Este declarația invocată explicit de Sorbonne pentru a-și justifica abandonarea Scopus/WoS în favoarea OpenAlex (vezi 4.2). Semnificația de fond: atacă dependența de baze de date proprietare (Web of Science, Scopus) care stau la baza atât a rankingurilor, cât și a evaluării bibliometrice.

2.6. Cum se leagă între ele

Cele cinci inițiative formează un gradient, de la declarativ la obligatoriu și de la evaluare la infrastructură. DORA (2012) atacă fetișizarea JIF; Leiden (2015) oferă principiile pozitive de utilizare a metricilor; More Than Our Rank (2022) oferă universităților un cadru de comunicare alternativ

rankingurilor; CoARA (2022) adaugă obligații verificabile (planuri de acțiune, raportare); iar Barcelona (2024) atacă infrastructura de date proprietară pe care se sprijină toate metricele comerciale. Împreună, ele constituie justificarea instituțională a mișcărilor descrise în Părțile III–IV: înăsprirea față de editurile Gold de volum și retragerea din rankingurile comerciale.

Partea III. Editurile exclusiv Gold Open Access (MDPI, Frontiers): atitudini, politici europene și tratament

Această parte reunește (a) atitudinea forurilor de evaluare și a indexărilor față de editurile exclusiv Gold OA, (b) percepția și politicile la nivel european privind modelul „author-pays”, și (c) mecanismele de fond și exemplele de tratament din ultimii ani. Împreună, ele explică de ce MDPI și Frontiers — analizate în detaliu și pentru cazul României (Partea V) — sunt tratate cu o prudență crescândă.

3.1. Context

MDPI și Frontiers sunt cele mai mari edituri exclusiv Gold Open Access din lume. În 2022, vârful lor combinat de producție era de aproximativ 500.000 de articole anual, ceea ce le aducea venituri estimate la circa 1 miliard USD pe an [1]. Modelul lor se bazează pe taxe de procesare (APC) plătite de autori și pe un volum mare de numere speciale (special issues) cu guest editors externi. Acest model a stârnit reacții divergente: pe de o parte, organisme de evaluare științifică au înăsprit atitudinea; pe de altă parte, consorții de biblioteci semnează tot mai multe acorduri.

3.2. Acțiuni explicite ale forurilor de evaluare științifică (2024-2026)

Finlanda – Forumul de Publicații (JUFO)

Cea mai severă acțiune punctuală împotriva celor două edituri. În decembrie 2024, JUFO a anunțat că, începând din ianuarie 2025, downgradează 271 de reviste open access la nivelul cel mai scăzut (0), echivalent cu „fără greutate academică”. Lista include aproximativ 187 de reviste MDPI și 82 de reviste Frontiers [2][3]. JUFO le-a numit oficial „grey area journals” care „utilizează modelul APC și urmăresc creșterea numărului de publicații cu timp minim alocat pentru muncă editorială și evaluare a calității” [3].

Norvegia – Norwegian Scientific Index (Kanalregister / HK-dir)

Norvegia a fost pionier al sancțiunilor specifice. În 2021, comisia națională a creat un „Level X” (zonă gri / posibil predator) special motivat de îngrijorările legate de MDPI; din primele 13 reviste plasate la nivel X, 5 erau MDPI [4]. Revista Sustainability (MDPI) a fost scoasă de pe lista revistelor academice aprobate în 2022, intrând în vigoare din 2023 [5]. Frontiers Media a rămas la nivel instituțional „0” („not academic”) încă din 2018 [4].

Confederația Elvețiană – Swiss National Science Foundation (SNF)

În noiembrie 2023, SNF a anunțat că nu mai finanțează articole publicate în numere speciale (special issues). Decizia nu nominalizează editura, dar este formulată exact pe modelul utilizat predilect de MDPI și Frontiers [6].

Directory of Open Access Journals (DOAJ)

Din 2023, DOAJ a retras 19 reviste MDPI din index pentru „neaderență la bune practici” [6]. DOAJ este una dintre cele mai citate liste albe de OA serios.

China – Early Warning List

În februarie 2024, autoritățile chineze au publicat o nouă listă de reviste considerate „neîncredătoare, prădătoare sau care nu servesc interesul comunității de cercetare din China”. Mai multe reviste MDPI și Frontiers au figurat pe variantele anterioare ale acestei liste [6].

3.3. Acțiuni de delistare din indexări (Clarivate Web of Science, Scopus)

Web of Science (Clarivate):

- 2023 – delistarea revistei International Journal of Environmental Research and Public Health (IJERPH), una dintre cele mai mari reviste din lume (17.000 articole în 2022) [7];
- 10 decembrie 2024 – Clarivate notifică MDPI că Journal of Personalized Medicine este delistată începând cu vol. 14, nr. 8 (august 2024), pe criteriul „Content Relevance”, cu embargo standard de 2 ani [8].

Scopus (Elsevier):

- 2023 – revista Axioms (MDPI) este eliminată din Scopus;
- ianuarie 2024 – Scopus pune pe pauză indexarea revistei Sustainability (MDPI) pentru reevaluare [9].

3.4. Sancțiuni instituționale individuale (universități)

- Aalto University (Finlanda) – a încheiat acordul de discount APC cu MDPI, invocând îngrijorări privind calitatea editorială [10].
- University of Queensland (Australia) – avertisment intern către cercetători privind precauția la publicarea în reviste MDPI [11].
- University of South Africa (UNISA) – avertisment intern similar [11].
- Universitatea Tehnică din Hamburg (TUHH) – în decembrie 2024, biblioteca a publicat un sondaj intern, exprimând îndoieli recurente privind procesul de peer review și modelul de business al editurilor OA cu multe numere speciale, inclusiv MDPI [12].

3.5. Atitudinea cOAlition S / Plan S

cOAlition S, consorțiul european major de finanțatori publici (incluzând UKRI, FWF, Wellcome Trust etc.), a confirmat că sprijinul financiar pentru „transformative agreements” se încheie la sfârșitul lui 2024 [13]. În principiu, cOAlition S este favorabil modelelor full-OA precum MDPI și Frontiers; politica

nu condamnă explicit pe niciuna dintre ele. Totuși, cOAlition S avertizează că va monitoriza tarifele și este pregătit să introducă plafonări coordonate dacă observă „niveluri nerezonabile de preț” [14].

3.6. Tendință paralelă, contradictorie: acordurile consorțiale par să se înmulțească

În același timp în care organismele de evaluare se înăspresc, bibliotecile și consorțiile semnează tot mai multe acorduri instituționale cu MDPI și Frontiers. Exemple recente:

- Germania – în decembrie 2024, MDPI a anunțat că peste 100 de universități și institute de cercetare au intrat într-un acord național cu MDPI, valabil 1 ianuarie 2025 – 31 decembrie 2026; numărul universităților și oportunitatea au fost pe de altă parte contestate [15].
- Suedia – în februarie 2026, acord IOAP extins acoperind 96 de instituții [16].
- Elveția – în februarie 2025, renovarea parteneriatului MDPI – CSAL (ETH Zurich, EPFL Lausanne și alte 20 de instituții) [17].
- Global – la începutul lui 2026, MDPI a depășit pragul de 1.000 de instituții partenere în Institutional Open Access Program (IOAP), în 59 de țări; peste 61.300 de articole au primit reduceri APC în 2025 [18].

3.7. Indicatori independenți despre evoluția calității

Volumul de publicare – cel mai bun indicator agregat al deciziilor a sute de mii de autori:

- MDPI – scădere de 27% și Frontiers – scădere de 36% față de vârful din 2022 [1];
- în prima jumătate a lui 2024, MDPI era cu 30% (≈50.000 articole) sub prima jumătate a lui 2023; cele mai mari 10 reviste MDPI au scăzut toate, de la –12% (JCM) la –85% (IJERPH) [19];
- în 2025, MDPI raportează o creștere de 12% a trimeriei de articole către reviste proprii; 261.576 articole publicate; 500 de reviste în portofoliu; „rejection rate” peste 60% [20]. Cifrele sunt auto-raportate.

Rata de retracție per 10.000 publicații (2016–2022, date WoS) [21]:

- Sage: 17,65
- Springer-Nature: 11,98
- Wiley: 10,62
- Taylor & Francis: 8,59
- Elsevier: 5,47
- MDPI: 2,01 — indicator favorabil MDPI, dar cu rezerve: portofoliul MDPI este mai tânăr, iar scrutinizarea sistematică (pe modelul Hindawi) este mai recentă.

Indexare: MDPI raportează la începutul lui 2026 că are 329 de reviste în Web of Science și 355 în Scopus, în creștere față de 298 (decembrie 2024) [20].

3.8. Două atitudini paralele: entuziasm pentru acces deschis, neliniște față de modelul APC

Open Access „Gold” — în care articolul devine gratuit pentru cititor imediat la publicare, costul fiind acoperit de o taxă de procesare (APC) plătită de autor sau de instituția sa — este astăzi modelul dominant al tranziției către acces deschis în Europa. Percepția generală este însă bifurcată. Pe de o parte, există un consens larg că accesul deschis este un bine public: rezultatele finanțate din bani publici trebuie să fie liber accesibile. Pe de altă parte, modelul „author-pays” a generat o neliște tot mai mare, fiindcă mută bariera de la citit la publicat, transferă costuri dinspre biblioteci înspre autori și institute și creează un stimulent comercial pentru volum mare de articole. Cele mai critice voci subliniază marjele de profit ale editurilor (apropiate de 40%) și fenomenul „double dipping”, în care instituțiile plătesc de două ori — o dată prin abonamente sau acorduri transformative, a doua oară prin APC-uri [50][51].

3.9. Schimbarea de macaz a Plan S / cOAlition S (2023–2024)

Cel mai elocvent indicator al schimbării de atitudine la nivel european este chiar evoluția Plan S, inițiativa lansată în 2018 de cOAlition S pentru a impune accesul deschis imediat. Inițial, Plan S a împins puternic spre modelul Gold/APC. Până la finalul lui 2023, organizatorii au recunoscut public că „efectele neintenționate” ale încurajării APC-urilor nu mai pot fi ignorate, iar conformarea era scăzută. cOAlition S a anunțat că nu va mai promova soluția Gold bazată pe APC și că își revizuieste principiile fondatoare pentru a sprijini modele „scholar-led”: publish-review-curate, preprinturi și Diamond OA [50][62]. În paralel, sprijinul financiar pentru acordurile transformative s-a încheiat la finalul lui 2024 (vezi 3.5).

Un moment-simbol a fost retragerea Consiliului European pentru Cercetare (ERC) din Plan S în 2020, semnal timpuriu că nici finanțatorii de top nu mai sunt convingși că mandatul Gold-APC este calea corectă [52]. Tendința s-a accentuat: finanțatori importanți au început să retragă sprijinul pentru APC-uri.

3.10. Germania – curent oficial spre acorduri transformative și Diamond OA, în paralel cu anunțuri de acorduri Gold OA

Pe de o parte, prin Proiect DEAL (coordonat de Conferința Rectorilor), Germania a negociat acorduri transformative naționale cu Elsevier, Springer Nature și Wiley, bazate pe un model de preț simplu „per articol publicat”, semnând cu peste 700 de instituții [55]. În decembrie 2023, consorțiul Frontiers a anunțat semnarea cu parteneri germani a ceea ce descrie a fi cel mai mare acord complet open access din lume [54]. Pe de altă parte, în martie 2022, Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) a semnat un Plan de acțiune pentru Diamond Open Access — modelul fără taxe nici pentru autori, nici pentru cititori, finanțat instituțional — semnal clar că finanțatorul-cheie al Germaniei vede în Diamond, nu în Gold-APC, viitorul de dorit [53]. Germania ilustrează astfel coexistența: bibliotecile satisfac cererea unei părți a publicului sau mediului academic prin acorduri Gold, în timp ce finanțatorul strategic împinge spre Diamond.

3.11. Franța – scepticism față de modelul plătit, pivot spre OpenAlex și Diamond

Franța a fost constant sceptică față de modelul comercial Gold. Acordul național cu Elsevier (prin consorțiul Couperin) a fost criticat de avocații accesului deschis ca insuficient și în contradicție cu spiritul Plan S [56]. Politica națională franceză de știință deschisă a pariat în schimb pe infrastructuri publice și pe Diamond OA, iar instituții de vârf precum Sorbonne au mers până la a abandona Web of Science/Scopus în favoarea OpenAlex. Franța este, alături de inițiatorii Declarației de la Barcelona, în avangarda mișcării pentru „informație deschisă despre cercetare” și pentru reducerea dependenței de metrice comerciale proprietare.

3.12. Țările nordice și Elveția – de la entuziasm la prudență

Țările nordice au fost printre primele care au îmbrățișat accesul deschis, dar și printre primele care au pus frână modelului Gold-APC necontrolat. Norvegia a creat „Level X” pentru reviste din zona gri încă din 2021, iar Finlanda a aplicat în 2024–2025 cea mai severă acțiune punctuală (downgrade-ul JUFO a 271 de reviste MDPI/Frontiers; vezi 3.2). Elveția, prin SNF, a încetat în 2023 să finanțeze articole din numere speciale — o lovitură directă pentru modelul de business al editurilor exclusiv Gold (vezi 3.2). În același timp, consorțiile elvețiene (CSAL) reînnoiesc acorduri cu MDPI (vezi 3.6). Tabloul nordic-elvețian confirmă dihotomia: organismele de evaluare se înăspresc, bibliotecile semnează.

3.13. Retragera finanțatorilor din Gold OA

Un al treilea val de scepticism vine de la finanțatori. În 2024–2025, Cancer Research UK — unul dintre cei mai mari finanțatori privați de cercetare medicală din lume — a anunțat că nu va mai acoperi APC-uri pentru cercetătorii săi, invocând costurile în creștere, marjele de profit ale editurilor și plata dublă (fundatie + universitate) [51]. Times Higher Education a descris fenomenul drept o „pierdere de încredere” în Gold open access pe măsură ce finanțatorii se retrag [51]. Această tendință reorientează discuția dinspre „cum plătim APC-urile” spre „cum evităm cu totul modelul APC”.

3.14. Modelul „Diamond” (fără APC) ca alternativă preferată instituțional

Reacția structurală la neliștea față de Gold-APC este promovarea modelului Diamond Open Access: reviste fără taxe nici pentru autori, nici pentru cititori, susținute de instituții, consorții sau finanțatori. UE, prin concluziile Consiliului din 2023 și prin sprijinul pentru infrastructuri precum DIAMAS și OpenAIRE, a pivotat explicit spre acest model „scholar-led” [62]. Diamond este perceput ca soluția care păstrează beneficiile accesului deschis fără a crea stimulentele comerciale de volum. Criticii avertizează însă că Diamond are propriile vulnerabilități — sustenabilitate financiară fragilă și inegalități între țări bogate și sărace — astfel încât nu este o panacee [62].

Secțiunile următoare adaugă mecanismele de fond și exemple suplimentare din ultimii ani, dincolo de acțiunile punctuale ale forurilor de evaluare.

3.15. Numerele speciale și problema „guest editors”

Modelul de creștere al MDPI și Frontiers se bazează masiv pe „special issues” coordonate de guest editors externi. Critica centrală este că acest model creează o țintă atractivă pentru paper mills și un conflict de interese: editorii invitați își pot publica propriile articole în numerele pe care le

coordonează. Un studiu citat de Science a documentat că unii guest editors umplu numerele speciale cu propriile articole [60]. The Scholarly Kitchen a analizat în 2023 valul de „purses” (epurări) de reviste legate de acest model [58]. Pentru MDPI există însă și un semnal de auto-corecție: ponderea articolelor scrise de guest editori în numerele speciale a scăzut de la 18,3% (2021) la 13,1% (2024) [58].

3.16. Lecția Hindawi (Wiley) – avertismentul pe care industria îl citește

Cazul Hindawi este referința pe care toate forurile o au în minte când evaluează MDPI și Frontiers. Hindawi (deținută de Wiley) aplica intensiv modelul numerelor speciale și avea expunere mare la articole din China. Rețele de paper mills au compromis procesul de peer review în zeci de numere speciale, ducând la peste 11.300 de retractări în peste 250 de reviste între 2023 și 2025. În 2024, Wiley a închis 19 reviste, a retras brandul Hindawi și a integrat revistele rămase în portofoliul propriu, cu noi măsuri de integritate [59]. Avertismentul implicit: o editură Gold cu volum mare și control editorial slab poate trece rapid de la creștere la colaps reputațional. Rata de retractare scăzută a MDPI (2,01 la 10.000; vezi 3.7) este interpretată tocmai prin prisma faptului că ciclul „post-anchetă” de tip Hindawi nu s-a produs (încă) la aceeași scară.

3.17. Frontiers: retractări în masă și rețele de fraudă (2025)

Frontiers a fost și ea expusă. În iulie 2025, editura a anunțat retragerea a 122 de articole din cinci reviste, după ce a descoperit o rețea organizată de manipulare a peer review și fraudă de citare; tot atunci a legat peste 4.000 de articole de la alte edituri de aceeași rețea [57]. Episodul are două citiri: pe de o parte confirmă vulnerabilitatea modelului la fraudă organizată; pe de altă parte, echipa de integritate a Frontiers a fost cea care a identificat rețeaua, ceea ce editura prezintă ca dovadă de auto-corecție funcțională [57].

3.18. Monitorizarea continuă Clarivate / Web of Science

Clarivate a instituționalizat un proces de reevaluare continuă a revistelor indexate în Web of Science Core Collection, folosind din 2023 și instrumente asistate de IA pentru a prioritiza revistele suspecte. Mecanismul „on-hold” (suspendarea temporară a indexării în timpul reevaluării) a devenit instrumentul standard prin care indexările pun presiune pe edituri, iar mai multe reviste MDPI și Frontiers au trecut prin el (vezi 3.3) [61]. Logica oficială: monitorizarea protejează integritatea bazei de citare, iar criteriul principal este dacă creșterea APC-urilor și a volumului se face în detrimentul evaluării calității [61].

3.19. Bilanțul: prudență crescândă, dar nu condamnare uniformă

Tabloul ultimilor ani nu este de „interzicere”, ci de prudență diferențiată. Editurile rămân larg indexate (MDPI raporta la începutul lui 2026 peste 320 de reviste în WoS și peste 350 în Scopus; vezi 3.7), iar consorțiile continuă să semneze acorduri. În paralel însă, organismele de evaluare aplică downgrade-

uri, suspendări și delistări selective, iar comunitatea bibliometrică recomandă evaluarea revistă-cu-revistă, nu editură-cu-editură. Mesajul de fond, valabil și pentru cazul României (Partea V): expunerea concentrată la o singură editură Gold este un risc reputațional, indiferent de calitatea oricărei reviste individuale.

3.20. Concluzie parțială – editurile Gold OA

Forurile academice se polarizează vizibil. Organismele de evaluare științifică (JUFO, Norwegian Register, DOAJ, China, SNF, Clarivate) s-au înăsprit clar în 2024–2025, cu Finlanda ca acțiune-vârf. În același timp, consorțiile de biblioteci (Germania, Suedia, Elveția) au extins acordurile instituționale. Diferența reflectă mandate distincte: organismele de evaluare protejează integritatea științifică; bibliotecile satisfac cererea autorilor. Indicatorii independenței (volum, retracții, indexare) dau un tablou mixt — volum în scădere de la vârf, indexare în creștere, retracții scăzute pe corpus.

Partea IV. Retragerile universităților din rankinguri internaționale

4.1. Mecanismul tehnic: ce înseamnă „retragere”

Niciun ranking comercial nu permite scoaterea unilaterală a unei universități. Practic, „retragerea” înseamnă întreruperea cooperării voluntare a universității, însă rankerul continuă, de regulă, să publice o poziție pentru acea instituție, folosind date publice. De exemplu, U.S. News & World Report a anunțat oficial că va continua să claseze școlile de drept retrase, pe baza metricilor publici [22].

În practică, „retragerea” cuprinde una sau mai multe dintre următoarele acțiuni concrete:

- Oprirea trimiterii datelor instituționale către ranker (chestionar, încărcări de date despre personal, studenți, venituri, internaționalizare etc.). Singura acțiune complet în controlul universității.
- Renunțarea la abonamentele conexe (consultanță, „analitică instituțională”, spații promoționale plătite).
- Renunțarea la infrastructura de date care alimentează rankingul (Scopus, Web of Science).
- Semnarea unor cadre de reformă cu obligații (CoARA, DORA, Barcelona Declaration, More Than Our Rank).
- Schimbarea practicii de management intern – eliminarea poziției în ranking din indicatorii de performanță, din bonusurile rectoratului, din strategiile de recrutare.
- Acceptarea unor riscuri operaționale – posibilă scădere a atractivității pentru studenți internaționali și parteneri, eventuală afectare a alocărilor publice care folosesc rankinguri ca benchmark.

4.2. Exemple concrete și ce a însemnat practic

Utrecht University (Olanda) – 2023

Prima retragere europeană de mare vizibilitate. Universitatea s-a retras din Times Higher Education (THE) World University Rankings. Practic, a oprit trimiterea datelor instituționale, a semnat More Than Our Rank și DORA, și a refuzat să mai folosească rankings ca instrument de management intern. Argumentul oficial: „este practic imposibil de surprins calitatea programelor și cursurilor unei universități printr-un singur scor” [23].

University of Zurich (Elveția) – ca. 2024

A confirmat public că nu va mai furniza date către THE, cu motivația că ranking-ul „creează stimulente false” și nu poate reflecta diversitatea misiunilor universitare [24].

Sorbonne Université (Franța) – septembrie 2025 (efectiv din 2026)

Cazul cel mai complet. Începând din 2026, Sorbonne nu mai trimite date către Times Higher Education. În plus:

- Nu a fost niciodată abonată la Scopus (folosit de THE pentru anumiți indicatori);
- A decis să se dezaboneze și de la Web of Science, refocalizându-se pe infrastructura deschisă OpenAlex;
- Este semnatară a Barcelona Declaration on Open Research Information;
- Argumentul președintei Nathalie Drach-Temam: rankingurile „sunt black boxes care funcționează într-un sistem închis [...] datele pe care se bazează nu sunt împărtășite, metodologia este parțial diseminată, ceea ce înseamnă că aceste rankinguri nu sunt reproductibile și nu pot fi contestate de universitățile în cauză” [25][26].
- Mesaj-cheie operațional: „[Rankingurile] nu pot fi folosite ca instrumente de management pentru universități” [26].

University of Otago (Noua Zeelandă) – sfârșit de 2024

Retragere parțială, doar din tabelul THE Impact (clasamentul SDG / sustenabilitate). Motivare: metodologia nu reflecta adecvat activitatea reală de sustenabilitate, iar resursele personalului erau mai utile altundeva [27].

American University of Beirut (Liban) – 2025

A anunțat retragerea din THE, invocând „practici manipulative și probleme de credibilitate” în sistemul de clasificare [27].

Grup de universități din Iordania – octombrie 2025

Retragere coordonată: Universitatea din Iordania, German Jordanian University, Al al-Bayt University, Middle East University. Motive declarate: schimbări metodologice repetate, lipsă de transparentă, introducerea de elemente plătite / cu abonament în produsele de ranking [27].

Universități americane – școli de drept (US News & World Report)

Cea mai mare avalanșă. În toamna 2022, Yale Law School s-a retras prima, urmată rapid de Harvard, Berkeley, Stanford, University of Michigan, Columbia ș.a. [22]. Motiv invocat: rankingul descuraja diversitatea socioeconomică și carierele în servicii publice. Consecințe practice:

- U.S. News a modificat metodologia în ianuarie 2023, ca răspuns direct la boicot [22];
- U.S. News continuă să claseze școlile retrase pe baza datelor publice [22];
- Yale a confirmat ulterior că rămâne în afara procesului [22].

Universități americane – școli de medicină (US News)

Peste 17 școli de medicină s-au retras, inclusiv Johns Hopkins School of Medicine (mai 2023, după 30 de ani în clasament, deși era plasată pe locul 2 național), Harvard Medical School, Duke School of Medicine [28]. Motivare comună: indicatorii nu reflectă creativitatea științifică, diversitatea, sau misiunea educațională a școlilor.

Alte cazuri

- Universitățile sud-coreene de top au cerut în 2023 un boicot al QS World University Rankings [25].
- Mai multe Indian Institutes of Technology și Columbia University au optat să nu mai participe la principalele rankinguri internaționale [29].

4.3. Ce schimbă concret retragerea, dincolo de simbolism

Retragerile cu cea mai mare materialitate operațională (Sorbonne, Utrecht) combină mai multe acțiuni:

- Nu se mai alocă timp administrativ pentru completarea chestionarelor anuale ale rankerului – pentru o universitate mare, asta însemna luni de muncă a echipelor de planificare strategică și a oficiilor de cercetare.
- Se modifică infrastructura de date a universității – cazul Sorbonne, care înlocuiește Scopus și WoS cu OpenAlex, are implicații pentru bibliotecă, oficiul de cercetare și fluxurile de evaluare a cercetătorilor (citări, indicatori de impact). Abonamentele la Scopus și WoS sunt contracte anuale de șase cifre.
- Se elimină poziția în ranking din indicatorii cheie de performanță – nu mai figurează în obiectivele rectorale, în bonusurile manageriale, în strategiile de recrutare internațională.
- Se reorientează evaluarea internă a cercetătorilor – semnatarii CoARA sunt obligați să publice planuri de acțiune și să raporteze progresul, deci e o reformă activă, nu doar o declarație [23].
- Se modifică narativul public – în loc de poziție într-un clasament, universitatea publică portofolii de impact societal, dashboarduri proprii cu metrice alternative.

4.4. Ce NU schimbă retragerea

- Nu duce la dispariția universității din clasament; rankerul continuă să o includă pe baza datelor publice [22][29].
- Nu afectează acreditarea, recunoașterea diplomelor sau eligibilitatea pentru granturi care nu folosesc rankings drept criteriu.

- Nu este, în majoritatea cazurilor, o retragere din toate rankingurile. Universitățile retrase din THE pot rămâne în QS, ARWU (Shanghai), Leiden Ranking. Otago s-a retras doar din THE Impact, păstrând participarea la rankingul general [27].

4.5. Cadru de reformă în spatele mișcării

- CoARA (Coalition for Advancing Research Assessment) – cea mai obligatorie semnătură. Cere planuri de acțiune publicate, raportare a progresului, participare la grupuri de lucru [23].
- DORA (Declaration on Research Assessment) – mai veche, mai laxă; criticată că rămâne simbolică în lipsa acțiunilor concrete.
- Barcelona Declaration on Open Research Information – invocată explicit de Sorbonne [26].
- More Than Our Rank – cadrul ales de Utrecht.

Partea V. Dosar România

5.1. Considerații generale

România este, alături de Polonia, cazul european cel mai expus la modelul Gold OA centrat pe MDPI. O analiză bibliometrică maghiară publicată în *Scientometrics* (Springer Nature, noiembrie 2022) a arătat că în 2021 aproximativ 34% din articolele scrise de autori afiliați la instituții din România au apărut în reviste MDPI – cota a doua ca mărime din Europa Centrală și de Est, după Polonia (33,4%) [30]. Studiul Cernat (2024), publicat tot în *Scientometrics*, calculează o cifră chiar mai mare pentru contribuția MDPI la creșterea producției științifice naționale: MDPI a fost responsabilă pentru aproximativ 98% din creșterea publicațiilor românești în 2021 față de 2013 – cea mai mare cotă raportată la nivel mondial [21].

Volumul absolut: la nivelul anului 2025, autori din România au publicat aproximativ 20.000 de articole indexate ISI, conform datelor citate de prof. Radu Silaghi-Dumitrescu, președintele Consiliului Științific al Universității Babeș-Bolyai [31]. Din acestea, aproape 40% au apărut la o singură editură Gold OA (MDPI). În contrast, la Oxford și Harvard, aceeași editură reprezintă sub 2% din publicații [31].

Forurile de finanțare și de evaluare din România (CNFIS, CNATDCU, altele) aplică criterii aproape exclusiv numerice, foarte puțin influențate de CoARA, DORA etc.

5.2. Carusel al învinovățirilor: sunt reformatorii vinovați de calitatea sistemului pe care încearcă să îl schimbe?

Cernat (2024) – „The unprincipled principal: How Romania's inconsistent research reform impacted scientific output” – acuză că reforma de evaluare a cercetării din 2016 a impus cerințe cantitative stricte de publicare (pentru gradele didactice, pentru abilitare, pentru granturi), reduceri majore de finanțare publică și un sistem de bonusuri salariale legate direct de numărul de articole publicate în reviste indexate Web of Science / Scopus [21]. Combinația dintre presiunea pe volum, banii pentru APC veniți din fonduri publice și viteza de publicare la MDPI a creat un cerc auto-întăritor: cercetătorii

aleg MDPI pentru că este rapid și calificat formal, instituțiile plătesc APC-urile din bugete publice, iar universitățile bifează KPI.

O replică (Nazarovets, 2024) susține că tranziția spre MDPI reprezintă o adaptare strategică la criteriile mai stricte de evaluare și că, chiar și așa, autorii români aleg reviste cu factor de impact mai mare în portofoliul MDPI [32]. Cernat (2024, răspuns) răspunde că aceasta este o lectură optimistă: concentrarea într-o singură editură, practicile editoriale controversate, modelele de citare insulare și stimulentele financiare ridică serioase semne de întrebare privind succesul calitativ al reformei [33].

Se poate argumenta că astfel de dezbateri sunt superficiale câtă vreme le scapă esența efortului de reformă. Rectorii UBB spre exemplu – de la Andrei Marga și Ionel Haiduc în anii de după Revoluție, la Daniel David mai recent, vorbesc constant de excelența clamată în sistemul românesc dar prea rar justificabilă în fața unui scrutin independent dincolo de granițele propriei instituții sau propriei țări. Eforturile de îndreptare a situației la nivel național și instituțional au introdus gradual cerințe minimale după standarde verificabile independent: pentru început măcar prezența în baze de date internaționale a publicațiilor autorilor din România, apoi treptat cerințe de calitate sporite (ex., tratarea selectivă a quartilelor de impact, indicatori numerici diverși bazați pe citări – ca de exemplu indici h). Așa cum s-a văzut și în restul sistemului academic din lume (legea lui Goodhart, citată mai sus), existența criteriilor numerice simple a dus la manipulare și adaptare de suprafață, în proporție diferită cu adaptarea de substanță. Rezultatele și relevanța cercetării din România sunt în creștere de la Revoluție încoace – fie și cu sincope – dar partea reticentă spre reformă a sistemului, cea care avea cel mai mult loc de creștere sau îmbunătățire, nu doar că a dat naștere abuzurilor de „publish or perish” ci, la final, le-a și criticat ca singur rezultat al reformei și ca dovadă că reformele nu ar fi trebuit făcute.

5.3. Opinii din interiorul sistemului universitar românesc

Daniel David, rector UBB Cluj (ministru al Educației și Cercetării 2024–2026)

Interviewat de PressOne, Daniel David explică mecanismul de cariere accelerate: Universitățile mai slabe, unde nu există o politică de resurse umane, sunt locuri în care se poate avansa relativ repede în carieră, grație acestor publicații, care adună rapid punctajele necesare gradelor didactice. Ar trebui să ai o politică de resurse umane, ca la Harvard, să spui: evaluarea pentru associate professor se face în șase ani. Nu mai repede. – Daniel David, citat de PressOne, mai 2023 [34]

Andrei Daniel Mihalca, prorector USAMV Cluj

Universitățile pot să își stabilească criterii proprii suplimentare care să impună condiții, atunci când au posturi vacante de profesori universitari. Ar putea, de exemplu, să nu mai ia în considerare pentru promovare profesională articolele publicate în anumite reviste. Și noi ne gândim serios la USAMV să implementăm pe viitor un sistem care să descurajeze ce se întâmplă. – A.D. Mihalca, citat de PressOne, mai 2023 [34]

Radu Silaghi-Dumitrescu, președintele Consiliului Științific UBB

Într-un articol publicat pe Educație Privată (11 mai 2026), Radu Silaghi-Dumitrescu plasează problema în registru de politică publică [31]. Punctele-cheie ale articolului:

- Volum: ~20.000 articole publicate de autori din România în 2025 (ISI); ~40% la o singură editură Gold OA, comparativ cu sub 2% la Oxford și Harvard.
- Heterogenitate: cota MDPI variază între aproximativ 15% și 80% la cele mai productive universități românești (graficul publicat în articol). Concluzia autorului: „Sistemul e foarte eterogen. Trebuie să deranjăm, dar nu împingând insulele de excelență în ocean doar fiindcă n-au excelența din toate punctele de vedere.”
- Etică: „ar trebui oare să plătești ca să publici? Nu cumva asta distorsionează lucrurile ca să primeze banul, nu calitatea?”
- CoARA în România: „În România cam toată lumea a semnat CoARA.” Ministerul Educației și Cercetării evaluează institutele de cercetare după aceste principii din 2025; CNCS și UEFISCDI le promovează în evaluarea granturilor; UBB le aplică de mai multă vreme prin Consiliul Științific pentru competițiile interne.
- Critica de implementare: „în afară de asta cam nimeni nu le ia în serios și mai ales nimeni nu le aplică acolo unde ar conta. De exemplu la finanțare, sau la concursurile de angajare pe post.”

5.4. Paradoxul retracțiilor scăzute, în context românesc

Cernat (2024) atrage atenția asupra unui paradox: deși MDPI este criticată pentru calitatea editorială, rata sa de retracție per 10.000 articole în perioada 2016–2022 este de doar 2,01 — substanțial sub Springer-Nature (11,98), Wiley (10,62) sau Sage (17,65) [21]. Acest indicator, care în mod normal ar fi un argument în favoarea editurii, este interpretat cu prudență: portofoliul MDPI este mai tânăr, scrutinizarea sistematică (pe modelul Hindawi) este mai recentă, iar editura nu a parcurs încă cicluri de retracții post-anchetă comparabile cu Wiley/Hindawi. Pentru România, această statistică a alimentat narativa publică „pro-MDPI”, însă bibliometria recomandă urmărirea retracțiilor pe corpus matur, nu pe cohorte de articole recente.

5.5. Acțiuni explicite ale forurilor românești

- Ministerul Educației și Cercetării: începând cu 2025, evaluarea institutelor de cercetare include principii CoARA (nu exclusiv, dar incluse explicit) [31].
- CNCS (Consiliul Național al Cercetării Științifice) și UEFISCDI: promovează principiile CoARA în evaluarea granturilor [31].
- Universitatea Babeș-Bolyai: aplică principiile CoARA prin Consiliul Științific la competițiile interne [31].
- Standardele Minimale Naționale (CNATDCU): consultarea publică din martie 2024 a primit comentarii inclusiv din partea filialei MDPI România, care a apărat poziția editurii [35].

5.6. Concluzie parțială – Partea V

Forurile naționale au început să adopte CoARA în 2025, dar implementarea este parțială: principiile nu se aplică încă în deciziile cele mai consecutive (finanțare, concursuri de angajare). Comunitatea academică românească este împărțită între o critică internă vocală (Silaghi-Dumitrescu, Cernat,

Mihalca, ancheta PressOne) și o adopție de masă a modelului MDPI. Eterogenitatea profundă (15%–80% MDPI între universități) recomandă evaluări diferențiate, nu reguli generale uniforme.

Partea VI. Universitatea Babeș-Bolyai (UBB)

6.1. Considerații generale

Universitatea Babeș-Bolyai (UBB) din Cluj-Napoca este una dintre cele mai mari, mai vechi și mai bine clasate universități din regiune, cu un profil comprehensiv (23 de facultăți, ~40.000 de studenți, ~1.500 de cadre didactice), de la matematică și științe exacte la teologie, arte și științe sociale [66]. Tocmai scara și diversitatea au făcut din UBB, în ultimii ~15 ani, un laborator vizibil de politici de evaluare a cercetării — adesea cu un pas înaintea cadrului național. UBB a fost ani la rând singura universitate românească prezentă în clasamentul Shanghai (ARWU).

6.2. Pionierat: evaluarea scientometrică informată de peer-review (2013–2015)

Încă din 2013–2014, UBB a experimentat un sistem propriu de evaluare a unităților de cercetare, conceput de o comisie a Senatului, supus dezbaterii publice 90 de zile și aprobat aproape unanim de Senat. Sistemul folosea ~50 de criterii numerice, cu două seturi de formule (științe exacte vs. restul), dar permitea evaluatorilor să majoreze scorul pentru argumente calitative din secțiunea narativă și recunoștea explicit rezultate non-bibliometrice — cărți prezente în multe biblioteci (WorldCat), traduceri, patrimoniu, cercetare arheologică [66]. În paralel, în 2013, Rectoratul a lansat o competiție internă de granturi pentru tineri cercetători (buget ~230.000 EUR, 60 de granturi). Cei 222 de candidați au fost notați A („internationally-leading”) – B – C – D de paneluri de câte trei experți, cu confidențialitate strictă; nota era dictată exclusiv de realizările proprii ale candidatului în domeniul său, nu prin comparație cu ceilalți, iar o notă mai mare putea fi refuzată chiar și în prezența unui „număr satisfăcător de articole de impact”, dacă peer-review-ul calitativ nu o susținea [67]. Aceste exerciții — publicate în Revista de Politica Științei și Scientometrie — anticipează cu un deceniu principiile CoARA: calitate peste cantitate, judecată expertă, diversitate de rezultate.

6.3. Manifestul de la Leiden, asumat instituțional (2015 →)

La scurt timp după publicarea Manifestului de la Leiden în Nature (2015; vezi 2.2), Radu Silaghi-Dumitrescu publica un comentariu — „Manifestul de la Leiden: un simptom și un îndemn” — care plasa explicit practicile UBB în raport cu cele zece principii și îndemna comunitatea academică românească să le adopte mai larg [68]. Comentariul critica deja, în spiritul Manifestului, folosirea rankingurilor incomplete (ARWU/Shanghai, THE), a indicelui h la angajare și a „standardelor minimale” rigide ca substitut al evaluării calitative. Un deceniu mai târziu, bilanțul intern era prezentat sub titlul „Ten Years of Applying the Leiden Manifesto and Integrating Open Science at the Babeș-Bolyai University” — UBB revendicându-se ca aplicant timpuriu și consecvent al evaluării responsabile.

6.4. Era „world-class”: strategie, institute, infrastructură (2016–2021)

Din 2016, UBB a instituționalizat ambiția de „universitate de clasă mondială”. Au fost înființate Institutul de Studii Avansate în Știință și Tehnologie (STAR-UBB) și Oficiul de Management și Transfer Tehnologic și Cognitiv (ambele prin hotărâri de Senat din iulie 2016) [73], iar Strategia CDI 2016–2020 a fixat ținte de vizibilitate internațională [64]. În 2020, Daniel David a fost ales rector [77] și a lansat programul ProUBB+ — „UBB universitate de clasă mondială (world-class) prin încredere și deschidere” [71]. Tot în 2020, UBB a aderat la GUILD, rețeaua europeană a universităților de cercetare intensivă [74]; în 2021 a adoptat o Cartă revizuită [76] și a consolidat distincția HR Excellence in Research. Strategiile CDI succesive (2021–2024, apoi 2025–2029) au continuat această linie [69].

6.5. Open Science și Open Access la UBB

UBB a integrat devreme accesul deschis în politicile de stimulare a cercetării: hotărârile Consiliului de Administrație privind „stimularea cercetării-competitivității-excelenței” (HCA 17020/2017, completată în 2019) au inclus explicit componenta de publicare open access [72]. Universitatea menține o pagină dedicată „Știința deschisă la UBB” în cadrul Direcției Managementul Cercetării Științifice [64]. Această deschidere coexistă însă cu dezbateră — relevantă pentru România (Partea V) — privind modelul Gold/APC și riscul expunerii concentrate la o singură editură.

6.6. Traectoria diferențiată de carieră (2016) și Planul Individual de Carieră Academică (2024)

Cea mai distinctivă inovație de politică a UBB este diferențierea carierei academice. Încă din 2016, Consiliul de Administrație a aprobat „Sistemul de traiectorii flexibile de carieră academică” pentru anul universitar 2016–2017 (HCA 9233/23.05.2016) [65], recunoscând că un cadru didactic poate avea profiluri diferite — preponderent cercetare, preponderent didactic sau mixt. Principiul a fost formalizat în 2024 prin „Planul individual de carieră academică” (PIC), asociat Regulamentului de întocmire a statelor de funcții (HS 104/26.07.2024) [63].

Sub motto-ul „Varietas delectat, excellentia flectet”, PIC este instrumentul prin care fiecare cadru didactic/cercetător își asumă acțiuni concrete pe trei dimensiuni — (a) științifică/creație artistică/performanță sportivă, (b) didactică și (c) civică (ProUBB și relația cu societatea) — pe un orizont de trei ani [63]. Standardul minimal este de trei contribuții academice în trei ani (cu posibilitatea de a compensa numărul printr-un indicator de calitate, de exemplu o publicație într-o revistă din top 3 după factorul de impact în domeniu), iar norma didactică săptămânală crește pentru cei care nu desfășoară cercetare peste acest prag [63]. Evaluarea PIC se face anual, cu un punctaj de la 1 la 5 (de la „nesatisfăcător” la „excellent”), iar planul stă la baza fișei postului, a alocării orelor din coloana „alte activități” și a granturilor interne de tip seed [63]. Esența: în loc de un singur „șablon de carieră ideală”, UBB normează explicit diversitatea de roluri — exact direcția cerută de CoARA (Angajamentul 5; vezi 2.4).

6.7. CoARA, reforma evaluării și politica privind IA generativă (2022 →)

UBB aplică principiile CoARA prin Consiliul Științific la competițiile interne (vezi 5.6). Competițiile de granturi ale Consiliului Științific al UBB sunt construite explicit pe coordonata excelenței și eficienței

— cereri concise, bogate în substanță. În acest spirit, CS-UBB și-a asumat o poziție distinctă privind inteligența artificială generativă: nu cere și nu stimulează cereri de grant scrise cu IA generativă, pe argumentul că o sinteză pe care IA o poate produce este fie de rutină (deci nu merită efortul unei scrieri clasice), fie incomplet instruită (deci greșit făcută) — fără a descuraja însă folosirea IA ca unealtă sau ca subiect de cercetare în sine.

6.8. Rankingurile: prezența în top-1000 Shanghai (ARWU) și ieșirea din 2023

UBB a fost prezentă continuu în clasamentul Shanghai (ARWU) timp de șase ani, adesea singura universitate românească din ierarhie, cu rezultate notabile pe domenii (matematică, științe ingineresti) [75]. În 2023, UBB a ieșit din top 1000 global, iar România a rămas nereprezentată; conducerea UBB a atribuit aceasta unor „erori și indecizii majore în politicile academice naționale”, pe care universitatea „nu le-a mai putut compensa singură” [75]. Episodul ilustrează ambivalența UBB: critică principial rankingurile (în linia Manifestului de la Leiden și a Părții IV), dar resimte concret efectele reputaționale ale ieșirii din ele.

6.9. Critica internă și expunerea la modelul Gold OA

UBB găzduiește una dintre cele mai articulate critici interne ale modelului „publish or perish” și Gold-APC din România. Președintele Consiliului Științific al UBB, a documentat că la cele mai productive universități românești cota MDPI variază între ~15% și ~80%, pledând pentru evaluări diferențiate: „Trebuie să deranjăm, dar nu împingând insulele de excelență în ocean doar fiindcă n-au excelența din toate punctele de vedere” (vezi 5.4) [31]. Citatul lui Ionel Haiduc — „insule de excelență într-un ocean de mediocritate” — rezumă diagnosticul [31]. UBB aplică deja principiile CoARA prin Consiliul Științific, dar, ca și la nivel național, implementarea în deciziile cele mai consecutive (finanțare, concursuri de angajare) rămâne parțială.

6.10. Bilanț: UBB ca laborator de politici de evaluare

În ultimii ~15 ani, UBB a parcurs un arc coerent: de la exerciții scientometrice informate de peer-review (2013–2015), prin asumarea Manifestului de la Leiden (2015), instituționalizarea ambiției world-class (2016–2021) și integrarea Open Science, până la diferențierea carierei (traectorii flexibile 2016; PIC 2024) și adoptarea CoARA. Universitatea combină instrumente cantitative cu judecată calitativă și recunoaște explicit diversitatea de roluri, anticipând în mai multe privințe direcțiile europene actuale. Provocarea rămasă este aceeași ca pentru întreg sistemul (Partea V): traducerea principiilor în decizii cu miză reală — finanțare, promovare, concursuri — și gestionarea expunerii la modelul Gold OA fără a penaliza „insulele de excelență”.

Partea VII. Dezbateri în Consiliul Științific al UBB cu sprijinul Oficiului pentru Știința Deschisă pe tema Gold OA și a oportunității rămânerii în clasamente

7.1. Puncte de vedere detaliate din partea membrilor Consiliului și Oficiului

Acestă secțiune redă în detaliu puncte de vedere scrise ale membrilor CS și OSD în cadrul consultării.

Baumgarten (filosofie, vicepreședinte CS)

Asumarea la nivel de excelență a criteriilor de performanță ale publicațiilor poate fi supusă unei distincții : ea are un sens la nivelul conștiinței și vocației fiecărui cercetător și profesor și un sens instituțional. Primul este susținut, motivat, oglindit dar nu substituit de al doilea. Susținerea are loc prin criteriile interne ale instituției, motivarea prin discursul asumat de instituție, iar oglindirea prin participarea la clasamentele instituționale. Când instituția asumă clasamente viciate în promovarea excelenței, ea nici nu mai motivează și nici nu mai oglindește conștiința și vocația individuală a cercetătorului și profesorului. În consecință, pentru a reface funcția motivării, este necesară mai întâi o critică interioară a clasamentelor printr-o poziție publică a instituției cu acest subiect. Ulterior, pentru a reface funcția oglinzirii, este necesară părăsirea clasamentelor viciate.

Silaghi (informatică/economie):

Clasamentul Times Higher Education. <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/latest/world-ranking> - surprinzător, prima universitate din România e ASE București pe locurile 801-1000. noi urmăm abia pe 1201 - 1500. ASE București are peste 90% din activitate (sau se presupune ca are) în domeniile Economics și Business. În același clasament la Ranking pe subjects, la business and economics, UBB este pe 601-800 și ASE abia 801-1000. Mie îmi scapă logica acestui clasament. Înțeleg de aici că UBB e super tare pe Business and Economics și foarte slabă pe restul, din moment ce ASE (care are 90% din activitate pe business și economics) ne surclasează clar pe clasamentul general. Eu sunt total în dezacord cu acest raționament pentru că știu foarte bine care e situația la noi, însă după logica mea (care poate fi eronată) asta rezultă din acest ranking. ASE publică o gramadă de articole în domeniile Mediu (celebra revista Sustainability) și Științe (alte reviste de la MDPI). Studiind mai atent metodologia rankingului, observăm că : citez din următorul document: https://www.timeshighereducation.com/sites/default/files/breaking_news_files/the_world_university_rankings_2026_methodology.pdf

Research Productivity

o This metric is generated by dividing the total subject weighted number of papers published in the academic journals indexed by Elsevier's Scopus database per scholar, divided by the sum of the total subject weighted number of FTE research staff and FTE academic staff. This metric is normalised after calculation. The indicator gives a sense of the institution's ability to get papers published in quality peer-reviewed journals. Introduced in the 2018 rankings, we devised a method to give credit for cross-subject research that results in papers being published in subjects where a university has no staff. For subjects where there are papers, but not staff, we will reassign the papers to subjects where there are staff. We will do this proportionally according to the number of staff in populated subjects, and according to the median publications per staff for populated subjects. We will have a maximum threshold of the proportion of papers that we are willing to reassign (10% of the total of papers).

Deci rankingul le muta articolele din domenii precum mediu (unde ASE are 0 staff) in domenii unde ASE are staff. Deci e posibil ca ASE sa fie in urma noastra la Business and Economics si sa ne surclaseze la global. Oare mai putem crede astfel de rankinguri distorsionate? Probabil ca astfel de anomalii exista in toate rankingurile, dar mie aceasta mi se pare cea mai flagranta. practic, goana dupa indicatori scientometrici ne face sa ne departam de obiectul real al muncii de cercetare: productia de cunoastere stiintifica adevarata.

Gillich (inginerie):

Nu cred că UBB are puterea să impună/declanșeze sau, cum doriți, o modificare a modului în care se fac și se utilizează rankingurile, nici la nivel național, cu atât mai mult internațional. La nivel național putem propune ceva, dar să nu ne bazăm pe succes — mai ales pe unul rapid care să conteze la prima raportare. Prin urmare, acesta nu ar trebui să fie un subiect de discuție în ședința de vineri.

Nu ar trebui să ne exprimăm o părere ambiguă. Fie acceptăm modul actual de evaluare și, implicit, revistele din edituri gen MDPI, fie nu ne interesează clasamentele.

Ceea ce ar trebui să facem este să ne propunem ținte, precum 3 realizări în 3 ani, și măcar acelea să le atingem toți. Bineînțeles, este un exemplu; ținta ar trebui să fie cât mai sus și să nu recurgem la tot felul de substitute. Ținta ar trebui să fie cuantificabilă și să se regăsească în domeniul X1 din statul de funcții, respectiv în raportarea anuală a activității (în PIC).

Criteriile suplimentare ale facultăților pentru concursul pe post ar trebui să țină seama, în primul rând, de satisfacerea criteriilor din rankinguri.

Judecățile asupra calității revistelor trebuie făcute pe domenii și de către specialiști. În privința editurilor exclusiv Gold Open Access, putem documenta suficiente cazuri unde evaluările sunt făcute la standarde rezonabile.

Zamfir (teologie):

Universități care s-au retras din THE Sorbona, <https://www.sorbonne-universite.fr/en/news/sorbonne-university-decides-withdraw-times-higher-education-world-university-rankings> (și din WoS) Universitatea din Zürich, <https://www.news.uzh.ch/en/articles/news/2024/rankings.html>, Universitatea din Utrecht, Columbia University, Utrecht University and several Indian institutes have opted out of major ranking systems. In the US, 17 medical and law schools, including Yale and Harvard, have withdrawn from discipline-specific rankings. <https://theconversation.com/university-ranking-systems-are-being-rejected-african-institutions-should-take-note-265914>

În mod clar rankingurile nu reflectă întreaga realitate a cercetării (în general, iar în studii umaniste în particular). Distorsionările, aspectele ce țin de industria rankingurilor, de modelul de business, sunt bine sintetizate în acest articol. Dar marile universități au o vizibilitate suficientă pentru a se retrage.

Întrebarea este dacă UBB beneficiază de poziția în rankinguri (ex. finanțare), sau este strict o chestiune de prestigiu (care are și ea, desigur, importanța ei).

Respectiv dacă retragerea este o formă de protest?

Probabil pe plan intern, potențialii studenți nu aleg universitățile pe baza rankingurilor internaționale. În același timp întrebarea rămâne, - cum arătăm, că suntem cea mai bună universitate din țară (ar trebui gândite alternative)

Pe plan extern, ar trebui văzut, unde exact ne-am folosit de rankinguri pentru a obține proiecte, finanțări, cooperări

Hartel (mediu, coordonator comunicare OSD)

Personal consider că UBB ar trebui să rămână activă în clasamentele internaționale, însă concomitent să își asume un rol de leadership în promovarea unei evaluări academice mai responsabile și mai apropiate de excelența reală.

Clasamentele au limite și pot induce comportamente de abuz a indicatorilor numerici.

Nevertheless cred că retragerea UBB din clasamente ar putea elimina un reper extern imperfect, dar util, față de care instituția își calibrează ambiția, vizibilitatea și competitivitatea internațională. Pierderea acestui etalon ar putea duce la relaxarea standardelor, slăbirea presiunii pozitive pentru internaționalizare și diminuarea motivației de a concura în spațiul academic global.

În opinia mea, provocarea principală sunt stimulentele sistemice care favorizează hiper-producția și evaluarea predominant cantitativă. Similar sistemelor reziliente din ecologie, universitățile performante au nevoie de diversitate: reviste selective, edituri variate, inter- și transdisciplinaritate, contribuții conceptuale și impact societal real (pentru care deja există cadre teoretice și metodologice).

Cred că UBB ar putea transforma actuala provocare într-o oportunitate strategică prin inițierea unui dialog sau chiar a unui manifest internațional pentru excelență academică responsabilă, aliniat direcțiilor existente și reformele europene privind evaluarea cercetării.

În locul retragerii, UBB ar putea alege să rămână competitivă și, în același timp, să contribuie la schimbarea regulilor jocului: not withdraw, but lead the change.

Deci propunere de experiment (EUTOPIA poate fi arena) unde incercam sa atincem viziunea manifestelor efectiv, testand totodata limitele si oportunitatile. Oricum, cred ca am pierde daca am abandona rankingul. Pe de alta parte, in lumea rankingurilor fara fond de calitate, UBB poate fi puternic depasit de institutii mediocre dar prolifice pe platforme contestabile, si atunci pierdem mai mult. Clar, UBB nu-si poate asuma competitia pentru junk publishers si la modul general junk indicators. Pentru ca daca ne asumama asta, vom pierde si daca castigam.

Dîrzu (medicină) secondat de Gabor (mediu, vicepreședinte CS)

Consider că UBB nu ar trebui să iasă din clasamentele internaționale, dar ar trebui să își formuleze o poziție instituțională critică, matură și principială față de modul în care aceste clasamente sunt utilizate și interpretate.

În opinia mea, soluția potrivită este una de participare critică, nu retragere.

Clasamentele internaționale sunt imperfecte și pot fi influențate de indicatori cantitativi, de dinamici bibliometrice și de modele editoriale high-volume care nu reflectă întotdeauna proporțional calitatea reală a cercetării. În acest sens, îngrijorarea privind competiția inechitabilă este legitimă și merită tratată serios.

Totuși, nu cred că retragerea UBB din aceste clasamente ar rezolva problema. Dimpotrivă, o astfel de decizie ar putea reduce vizibilitatea internațională a universității, fără a corecta distorsiunile metodologice ale sistemului. Studenții, partenerii academici, consorțiile internaționale și finanțatorii vor continua să utilizeze aceste clasamente ca instrumente orientative, chiar dacă ele nu sunt perfecte.

Cred că poziția cea mai solidă pentru UBB ar fi să rămână prezentă în clasamente, dar să comunice explicit că acestea sunt proxy-uri utile, nu evaluări comprehensive ale calității academice și, în niciun caz, scopuri în sine.

În acest context, aș susține următoarea linie instituțională:

UBB ar trebui să își mențină prezența în clasamentele internaționale relevante, dar cu o comunicare instituțională explicit critică și responsabilă. Rankingurile trebuie folosite ca instrumente orientative de vizibilitate și benchmarking, nu ca substitut pentru evaluarea calitativă a cercetării, educației și impactului academic. În același timp, UBB ar trebui să promoveze la nivel național și internațional o reformă a evaluării academice care să includă indicatori de integritate editorială, diversitate a canalelor de publicare, calitate validată prin peer review, impact real și contribuții non-bibliometrice.

De asemenea, cred că este important să evităm formulări care ar putea fi percepute ca atacuri directe la alte universități sau la o anumită editură. Problema poate fi formulată mai robust și mai defensabil ca o distorsiune sistemică produsă de concentrarea excesivă a producției științifice în canale editoriale high-volume și de utilizarea mecanică a unor indicatori cantitativi.

Prin urmare, aș formula poziția UBB astfel:

Retragerea din rankinguri nu rezolvă problema competiției incorecte. Dimpotrivă, poate reduce vizibilitatea internațională a UBB și poate lăsa spațiul comparativ dominat de instituțiile care folosesc agresiv indicatorii cantitativi. O strategie mai bună este participarea critică, transparentă și însoțită de advocacy pentru metrice responsabile.

Pe scurt, cred că UBB ar avea mai mult de câștigat nu printr-un boicot simbolic, ci printr-o poziție de leadership responsabil: rămânem în competiția internațională, dar refuzăm să tratăm clasamentele ca scop în sine și susținem reguli de evaluare mai bune, mai robuste și mai puțin vulnerabile la inflația cantitativă.

Schuster (europene, coordonator proiecte OSD)

Neparticiparea la aceste ranking-uri ne-ar oferi pe termen mediu și lung mai multe avantaje importante instituțional, dar doar în anumite condiții care sunt chiar mai importante decât participarea sau neparticiparea la rankinguri.

Avantaje:

Strategic: protejarea autonomiei strategice. Retragerea din rankinguri ne-ar permite să ne concentrăm mai mult pe diversitatea de misiuni pe care UBB și le-a asumat, de la cercetarea fundamentală în toate ramurile științei, la formarea profesională pe toate palierele, la educația civică, serviciile publice, leadership-ul în infrastructurile naționale, rolul regional ca pol de dezvoltare, și nu în ultimul rând multiculturalismul de care am uitat în ultimii ani.

Administrativ: reducerea costurilor organizaționale (financiare și mai ales de resurse umane și capacitate administrativă) dedicate actualmente colectării, prelucrării și integrării datelor pentru aceste ranking-uri și redistribuirea acestor resurse pentru îndeplinirea obiectivelor strategice care fac mai mult sens: calitatea programelor, echitate, dezvoltarea carierelor, open science, transfer societal, performanță monitorizată mult mai diferențiat pe domenii.

Refocalizare pe ceea ce contează pentru noi: reducerea riscului / tentației de a aloca resursele interne în conformitate cu indicatorii externi ai ranking-urilor și cu clasamentele fluctuante ale acestora și în detrimentul acelor direcții care contează instituțional în contextul misiunilor multiple asumate de UBB.

Controlul narațiunii: ar fi o șansă pentru UBB de a face un rebranding serios, în linie cu ambițiile de universitate world-class. Am putea schimba radical în bine narațiunea instituțională, printr-o comunicare publică serioasă, dacă putem arăta că îndepărtarea de rankinguri nu este o fugă de evaluări, ci dimpotrivă, un semn de maturitate și capacitate instituțională.

Vizibilitate: pentru UBB, filosofia „one-size-fits-all” a rankingurilor nu funcționează - și nu a funcționat niciodată. Vizibilitatea dată de rankingurile internaționale este distorsionată în detrimentul multelor avantaje competitive pe care UBB le are prin impactul național, prin zona de științe umaniste, prin patrimoniu, prin educație ș.a.m.d., care au cam dispărut din prim-planul public. Profilul nostru nu este cel al unei universități mari anglo-americane, dar asta nu înseamnă că nu putem fi world-class, ci că trebuie să facem vizibile toate fațetele profilului, nu să ne concentrăm doar pe acelea „numărate” de ranking.

Cultura organizațională: reducerea stimulentele instituționale perverse și a hipercompetiției. Actualul sistem induce, fără intenție, prin micropresiuni, orientarea comunității UBB către optimizarea acelor variabile care contează în rankinguri - și doar a acestora. Efectul este scăderea calității conținutului

(atât a activității didactice, cât și a rezultatelor cercetării sau a profunzimii impactului societal real), în condițiile unei paradoxale creșteri în rankinguri. Îndepărtarea de rankinguri ar fi măcar un pas înspre combaterea comportamentului adaptativ nesănătos determinat de orientarea după metrici academice stricte.

Însă toate aceste avantaje pot să dispară sau să se transforme în dezavantaje dacă se va lua o astfel de decizie fără a avea pregătite (1) capacitatea administrativă, (2) politica instituțională pe termen lung, (3) strategia de evaluare internă și publică și (4) strategia de comunicare internă și externă pentru a canaliza în direcția dorită efectele schimbării de paradigmă. Într-o oarecare măsură, am început să lucrăm deja la asta prin elaborarea unor strategii mai bine înfipite în ce se întâmplă la nivel european. Dar evaluarea mea, bazată pe suficientă experiență, este că nu suntem încă capabili, administrativ, să facem saltul. Spre exemplu, discuțiile legate de formularul Centrului Qualitas + CCI de evaluare a experienței mobilităților internaționale, de la penultima ședință de Senat mi se par simptomatice: „nu ni se cer acești indicatori, nu are rost să colectăm și aceste date” - era vorba de o bifă în plus pentru declarare unui gender diferit de clasicul M/F, respectiv de declararea anonimă a cetățeniei studenților care merg în mobilități). Practic, orice efort administrativ pare să se facă doar pentru că este cerut din afară, nu pentru că am avea noi un plan propriu pentru viitor și voința de a-l duce la îndeplinire.

Oricare ar fi opțiunea UBB în această chestiune, eu cred că bottle-neck-ul nu este intern - sunt încrezător că, intern, cu efort concertat, am putea realiza o tranziție lină către un sistem mai bun de evaluare și competiție academică -, ci la nivel național. Atâta vreme cât mecanismele de evaluare a resursei umane și de evaluare instituțională la nivel național rămân la fel de rigide și alte universități nu ne urmează exemplul, o ieșire din logica rankingurilor și a comportamentelor adaptive care le însoțesc ne pune într-o poziție de risc, atât ca instituție, cât și ca angajați ai UBB.

În concluzie: eu aș recomanda conducerii UBB retragerea din participarea activă din ecosistemul rankingurilor internațională, dar numai în condițiile unui plan asumat de toată lumea.

Popovici (istorie, coordonator Open Data OSD)

Nu pot revendica suficientă experiență (și nici expertiză) încât să emit opinii avizate la nivel de Universitate, așa că punctul meu de vedere abuzează pe alocuri de verbul „a crede”. Dar pot să vin cu experiența și expertiza din domeniul Istoriei și în general al științelor umaniste, de aceea încep cu un paragraf cu rol explicativ.

Într-adevăr, metodologia de evaluare și ierarhizare nu a favorizat și nu favorizează nici acum științele umaniste. Dar trebuie să ne asumăm și cealaltă față a monedei: o parte deloc de neglijat dintre colegii din științele umaniste nu și-au pus niciodată problema să încerce să iasă din modelul de publicare

tradițional. Și dacă e adevărat că acel model prioritizează studiile în volume, este la fel de adevărat că:

a) la nivel internațional, chiar și în științele umaniste, studiile în reviste WoS / Scopus sunt valorizate și căutate; b) studiile în volume la edituri „tier 1” (adică vreo 10-12% din celebra listă de 300) au început să fie indexate Scopus și unele chiar WoS. Nu vreau să spun că ar fi trebuit schimbat artificial modelul de publicare în științele umaniste, ci că rezistența la schimbare naturală, lipsa dorinței și disponibilității de adaptare, a fost de la început foarte ridicată, iar relevanța scăzută a indicatorilor de ranking pentru științele umaniste a generat atât opoziție („nu ne interesează, nu vrem nici măcar să încercăm să publicăm internațional”), cât și impostură („publicăm internațional în revistele noastre și ale prietenilor noștri, la editurile colegilor noștri din străinătate etc.”). O bună parte din colegii mei de generație nu fac nici astăzi diferența valorică între diverse edituri sau reviste internaționale. Într-adevăr, nu editura sau revista dau valoare produsului științific, dar cel puțin unele tipuri de ierarhizare trebuie păstrate, pentru că altfel revenim la un sistem dominat de relațiile informale, în care prietenia sau patronajul vor ghida evaluările.

În ceea ce privește decizia instituțională de ieșire din rankinguri, principial sunt de acord că, dacă eforturile (financiare, logistice, de adaptare a culturii instituționale) sunt disproporționate în raport cu rezultatele, atunci probabil că e mai bine să redirectionăm acele eforturi înspre direcții de dezvoltare mai potrivite pentru UBB și mai apropiate de tendințele actuale în evaluare (CoARA). Nu cred că poziția UBB în rankingurile internaționale are un efect major asupra deciziei viitorilor noștri studenți de a studia în Universitatea noastră. Cred, de asemenea, că din poziția actuală la nivel național, ar fi un semnal pozitiv și un marker de statut dacă UBB și-ar asuma renunțarea la rankinguri. Mai cred însă că o astfel de decizie va crea nemulțumiri și că poate fi folosită ca pseudo-argument pe viitor de voci critice din interiorul UBB, astfel încât trebuie explicată cât mai detaliat și efectele ei negative gestionate cât mai atent.

Cred că întrebările strategice la care trebuie răspuns înainte de a fi luată o decizie sunt următoarele:

care va fi impactul abandonării rankingurilor asupra atragerii studenților? Ipoteza mea este că probabil va exista un impact negativ minor, care va trebui să fie compensat prin implicarea activă a Universității în comunitate și prin promovarea activităților asociate acestei implicări. Worst-case scenario: în următorul deceniu nu se modifică modelul de finanțare a universităților la nivel național, dar bazinul demografic de selecție a tinerelor generații se diminuează semnificativ. Cu alte cuvinte: aproape la fel de multe universități împărțim considerabil mai puțini studenți. Ce va conta mai mult? Poziția UBB în rankinguri, sau social & community-reach? Probabil al doilea factor.

Care va fi impactul abandonării rankingurilor asupra cercetării avansate în UBB? Cred că s-ar putea să aibă un efect pozitiv, pentru că ar scădea presiunea publicării și ar ajuta la despărțirea apelurilor între cei care vor să facă cercetare avansată (și o vor face și fără rankinguri) și cei care mimesc cercetarea avansată și nu vor mai avea motiv acum să o mimeze. Însă nu există o garanție în acest sens, deoarece factorii psihologici umani precum vanitatea și ambiția sau factorii profesionali precum goana după avansări și funcții pot genera în continuare situații de mimare a cercetării avansate, ceea ce conduce la a treia întrebare strategică.

Va reuși Universitatea să construiască un sistem intern de evaluare a activității membrilor comunității suficient de robust încât să:

a) integreze indicatorii calitativi fără să elimine complet indicatorii scientometrici? (nu trebuie să ajungem să echivalăm un studiu într-o revistă WoS Q1 cu unul în WoS Emerging sources);

b) poate identifica și penaliza impostura (deîndată ce coborâm ștacheta unor indicatori arbitrari dar clari, vor înflori tendințele de a împănă CV-urile cu varii feluri de activități și publicații de slabă factură - o conferință la un muzeu județean va fi la fel de bine cotată ca una la Universitatea din Viena

c) mențină membrii comunității UBB competitivi pe piața națională și internațională a finanțării științei?

d) evite, în cazul științelor umaniste, o decuplare accelerată de la cercetarea internațională avansată sub pretextul promovării cercetărilor pe teme naționale?

e) reușească implementarea sa adecvată la nivelurile mijlocii și de bază (facultăți și departamente)?

Rezumând: decizia de abandonare a rankingurilor mi se pare o provocare majoră, care trebuie să vină la pachet cu un plan de gestionare a riscurilor pe termen scurt și mediu (inclusiv scenariul de lucru), dar ale cărei beneficii par să surclaseze din toate punctele de vedere efectele negative. Nu mi se pare (cel puțin pentru domeniile umaniste) că am dezvoltat în ultimii 20 de ani o cultură instituțională atât de indisolubil conectată la scientometrie și rankinguri încât să nu putem să ne adaptăm la un model de tip CoARA - dimpotrivă, mulți colegi se vor bucura sincer și unii chiar vor fi motivați să realizeze cercetări mai aprofundate și posibil cu rezultate mai valoroase. Trebuie însă să dezvoltăm mecanisme care să ajute la păstrarea conexiunii cu cercetarea avansată internațională și care să controleze pe cât posibil impostura. Într-un alt registru, o astfel de decizie va reprezenta cu siguranță un impuls puternic pentru angajarea societală a mediului universitar, care trebuie încurajată dintr-o varietate de motive legate de educația societală în sensul larg, însă și din motivul, deloc de neglijat, că avem nevoie de această conexiune pentru a ne asigura bazinul uman de selecție a viitorilor studenți.

Raț (chimie, responsabil Open Access în OSD)

Punctul meu de vedere cu privire la propuneri este:

- Oprirea trimiterii datelor instituționale către ranker (chestionar, încărcări de date despre personal, studenți, venituri, internaționalizare etc.). Singura acțiune complet în controlul universității? Eu propun să se trimită în continuare. Sub o formă sau alta aceste date există pentru alte rapoarte. Eventual se poate optimiza gestionarea datelor statistice la nivel intern (CMCS, Qualitas, etc.)

- Renunțarea la abonamentele conexe (consultanță, „analitică instituțională”, spații promoționale plătite)?

În mod evident da. În plus se vor face economii.

- Renunțarea la infrastructura de date care alimentează rankingul (Scopus, Web of Science)? Eu propun să nu renunțăm din prima la abonamente. Întâi se introduce eventual OpenAlex ca alternativă la nivel instituțional și ulterior renunțăm la abonamente. Oricum se plătesc degeaba abonamentele la Scopus și Web of Science dacă personalul nu are grijă de profilele personale.

- Semnarea unor cadre de reformă cu obligații (CoARA, DORA, Barcelona Declaration, More Than Our Rank)? Da, și asumarea publică a acestor cadre.

- Schimbarea practicii de management intern – eliminarea poziției în ranking din indicatorii de performanță, din bonusurile rectoratului, din strategiile de recrutare? Da.

- Acceptarea unor riscuri operaționale – posibilă scădere a atractivității pentru studenți internaționali și parteneri, eventuală afectare a alocațiilor publice care folosesc rankinguri ca benchmark?

Cred că impactul ar fi minimal.

Sunt de părere că trebuie să urmărim calitatea și nu cantitatea. Cred că instituțional mai degrabă să ne străduim să urmăm un model de publicare mai apropiat de marile universități din Franța sau Germania (articole mai multe publicate la edituri cu tradiție).

Ruprecht (Biologie, vicepreședinte CS)

Rankingul este **internațional**, UBB nu poate juca un rol major în schimbarea criteriilor rankingului. Rankingul internațional are un efect și asupra atractivității pentru studenți din țară sau doar asupra celor internaționali? Decizia de retragere nu aparține CS UBB.

Situația neplăcută cu multe articole MDPI la alte universități din țară este o problemă **națională**. UBB ar putea să susțină schimbarea situației din țară către calitate adevărată și nu aparentă.

CS UBB vrea să mențină direcțiile stabilite pentru standarde centrate pe calitate în spirit CoARA.

Ștefănescu (mediu, coordonator Știință cu Cetățeni la OSD)

De acord cu cele exprimate de restul echipei OSD

Silaghi-Dumitrescu (chimie, președinte CS)

Nu cred ca politici interne în linia 'dam liber la orice publicații' ar schimba multe în atitudinea colegilor din UBB, fiindcă am investit instituțional prea mult în mentalitatea pentru calitate ca să poată fi ea răsturnată așa ușor. Să țintim mai mult Nature Index, mai multe proiecte europene, mai mulți oameni de calitate. Fără să aruncăm vorbe grele despre cei care fac altceva. Decizia dacă ne retragem sau nu... poate fi una cu implicații mai degrabă de strategie de marketing public, adică o zonă care nu e de apanajul CS. Spun ca nu e de apanajul CS pentru ca estimez că, cu sau fără ea, substanța a ceea ce vom produce științific va fi cam aceeași. Poate fi luat în considerare și un scenariu ambițios în care dacă investim mai mult efort în înregimentarea de autori prolifici și exploatarea eficientă a ceea ce avem... o să rămânem deasupra în clasamente indiferent cum sunt ele abuzate. Dar posibil să fie prea ambițios și atitudinea mai realistă să fie cea de a accepta realitatea curentă și de a vedea cum ne raportăm la ea intern și public.

7.2. Concluzii ale dezbaterii CS

Membrii CS și OSD au adresat trei subiecte, iar acestea sunt răspunsurile lor în sinteză:

1. Este cazul să menținem standarde de calitate asupra rezultatelor și în special a publicațiilor, sau ar trebui urmată linia adoptată de principalii competitori naționali ai UBB?

Răspunsul este majoritar DA pentru standarde centrate pe calitate în spirit CoARA.

2. Care este direcția de urmat în cazul publicațiilor Gold OA? (a) modelul comisiei de matematică al CANTDCU – descalificare totală, (b) modelul adoptat de majoritatea instituțiilor din România –

acceptare totală, (c) modelul adoptat de comisia de chimie a CNATDCU și de CS-UBB – de acceptare parțială sau condiționată.

Răspunsul majoritar este reflectat în criteriile de evaluare ale CS-UBB.

3. Este oportun ca UBB să se retragă din clasamentele internaționale?

Opiniile CS au fost diverse și au inclus (1) punctarea ideii că retragerea este predominant un element de strategie de imagine instituțională care nu cade doar în atribuțiile CS, (2) probleme sistemice în clasamentele internaționale, (3) o nevoie ca UBB să asume un rol de leadership în corectarea situației, (4) sub aspect al activității CDI, votul CS este în favoarea opțiunii de retragere etapizată din clasamente, cu măsuri complexe de ajustare și de leadership pentru schimbare.

Note metodologice

Acest raport a sintetizat cu ajutorul instrumentului AI Claude (varianta cowork), curatoriat ulterior de către membrii CS, surse din presa de specialitate (Science, Retraction Watch, Nature, The Scholarly Kitchen, Chemistry World, Science|Business, Journalology), comunicate oficiale (Sorbonne, Utrecht, MDPI, JUFO, cOAlition S, Clarivate), studii bibliometrice (Cernat 2024 în Scientometrics; Hanson et al. 2024 în Quantitative Science Studies), ancheta jurnalistică românească (PressOne, Bianca Felseghi, 2023) și articolul de opinie al lui Radu Silaghi-Dumitrescu (Educație Privată, 11 mai 2026). Cifrele de la MDPI/Frontiers pentru 2025–2026 sunt auto-raportate; cifrele de la Dimensions și OpenAlex au inerție de indexare; valorile pentru 2025 vor fi mai sigure în 2026–2027. Pentru o evaluare la zi a unei reviste specifice, se recomandă verificarea simultană în WoS, Scopus, DOAJ și Norwegian Register. Studiul de caz UBB (Partea VI) se bazează pe documente oficiale ale Universității Babeș-Bolyai (hotărâri ale Senatului și Consiliului de Administrație publicate pe cercetare.ubbcluj.ro și senat.ubbcluj.ro), pe articole și surse de presă.

Referințe

- [1] Pollock, D. (2024). „Guest Post – Reputation and Publication Volume at MDPI and Frontiers”. The Scholarly Kitchen. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2023/09/18/guest-post-reputation-and-publication-volume-at-mdpi-and-frontiers-the-1b-question/>
- [2] Bishop, D. (2024). „Finland vs. Germany: the case of MDPI”. BishopBlog. <https://deevybee.blogspot.com/2024/12/finland-vs-germany-case-of-mdpi.html>
- [3] Retraction Watch (2024). „Finland Publication Forum will downgrade hundreds of Frontiers and MDPI journals”. <https://retractionwatch.com/2024/12/24/finland-publication-forum-will-downgrade-hundreds-of-frontiers-and-mdpi-journals/>
- [4] Wikipedia, „CRISTin” (Norwegian Scientific Index). <https://en.wikipedia.org/wiki/CRISTin>

- [5] Wikipedia, „Sustainability (journal)”. [https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainability_\(journal\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainability_(journal))
- [6] Vezi nota [2] – inventar Elveția (SNF), DOAJ, China. <https://deevybee.blogspot.com/2024/12/finland-vs-germany-case-of-mdpi.html>
- [7] Brainard, J. (2023). „Fast-growing open-access journals stripped of coveted impact factors”. Science. <https://www.science.org/content/article/fast-growing-open-access-journals-stripped-coveted-impact-factors>
- [8] MDPI Announcements (11 decembrie 2024). „Clarivate Discontinues Coverage of Journal of Personalized Medicine in Web of Science”. <https://www.mdpi.com/about/announcements/9963>
- [9] Retraction Watch (2024). „Exclusive: MDPI journal undergoing reevaluation at Scopus, indexing on hold”. <https://retractionwatch.com/2024/01/02/exclusive-mdpi-journal-undergoing-reevaluation-at-scopus-indexing-on-hold/>
- [10] Premier Dissertations (2025). „Is MDPI a Reliable Publisher? A Critical Review”. <https://premierdissertations.com/is-mdpi-reliable/>
- [11] CONEM (2025). „MDPI's Special Issues Model: Ethical Concerns and Threats to Academic Integrity”. <https://www.conem.org/2025/01/mdpis-special-issues-model-ethical-concerns-and-threats-to-academic-integrity/>
- [12] University Library TUHH (decembrie 2024). „Publishing with MDPI? Results of our survey”. <https://www.tub.tuhh.de/en/2024/12/19/publishing-with-mdpi-results-of-our-survey/>
- [13] cOAlition S (2023). „cOAlition S confirms the end of its financial support for Open Access publishing under transformative arrangements after 2024”. <https://www.coalition-s.org/coalition-s-confirms-the-end-of-its-financial-support-for-open-access-publishing-under-transformative-arrangements-after-2024/>
- [14] cOAlition S, „Guidance on the Implementation of Plan S”. <https://www.coalition-s.org/guidance-on-the-implementation-of-plan-s/>
- [15] MDPI Announcements (17 decembrie 2024). „Over 100 German Universities Partner with MDPI in New National Agreement”. <https://www.mdpi.com/news/9999> ; https://en.wikipedia.org/wiki/German_National_Library_of_Medicine ; <https://www.timeshighereducation.com/news/germany-faces-questions-over-publishing-agreement-mdpi>
- [16] MDPI Announcements (4 februarie 2026). „MDPI Open Access Publishing Agreement with 96 Institutions Across Sweden”. <https://www.mdpi.com/about/announcements/14884>
- [17] MDPI Announcements (19 februarie 2025). „MDPI Renews CSAL Partnership to Support Swiss Universities”. <https://www.mdpi.com/about/announcements/10836>
- [18] ALPSP (februarie 2026). „More Than 1,000 Institutions Worldwide Now Partner with MDPI on Open Access”. <https://www.alpsp.org/news-publications/industry-news/more-than-1000-institutions-worldwide-now-partner-with-mdpi-on-open-access/>
- [19] Clarke & Esposito (2024). „Retrenchment”. <https://www.ce-strategy.com/the-brief/retrenchment/>
- [20] Research Information (martie 2026). „MDPI reports 12 per cent rise in submissions in 2025 annual results”. <https://www.researchinformation.info/news/mdpi-reports-12-rise-in-submissions-in-2025-annual-results/>
- [21] Cernat, V. (2024). „The unprincipled principal: How Romania's inconsistent research reform impacted scientific output”. Scientometrics. <https://doi.org/10.1007/s11192-024-05118-9>

- [22] Associated Press (2 ianuarie 2023). „US News to change ranking system after law schools' boycott”. <https://www.aol.com/news/us-news-change-ranking-system-002401021.html>
- [23] Science | Business (2023). „Utrecht University withdraws from global ranking as debate on quantitative metrics grows”. <https://sciencebusiness.net/news/universities/utrecht-university-withdraws-global-ranking-debate-quantitative-metrics-grows>
- [24] Science | Business (octombrie 2025). „Why Sorbonne pulled out of university ranking”. <https://sciencebusiness.net/news/universities/why-sorbonne-pulled-out-university-ranking>
- [25] Sinar Daily (noiembrie 2025). „Universities push back: Global exodus from Times Higher Education rankings raises questions on transparency and fairness”. <https://www.sinardaily.my/article/731755/opinions/letters/universities-push-back-global-exodus-from-times-higher-education-rankings>
- [26] Sorbonne Université (septembrie 2025). „Sorbonne University decides to withdraw from the Times Higher Education (THE) World University Rankings”. <https://www.sorbonne-universite.fr/en/news/sorbonne-university-decides-withdraw-times-higher-education-world-university-rankings>
- [27] Vezi nota [25] – inventar Otago, AUB, Iordania. <https://www.sinardaily.my/article/731755/opinions/letters/universities-push-back-global-exodus-from-times-higher-education-rankings>
- [28] Johns Hopkins University Hub (mai 2023). „School of Medicine withdraws from 'U.S. News & World Report' rankings”. <https://hub.jhu.edu/2023/05/16/school-of-medicine-withdraws-from-us-news-rankings/>
- [29] Phys.org / The Conversation (septembrie 2025). „University ranking systems are being rejected. African institutions should take note”. <https://phys.org/news/2025-09-university-african.html>
- [30] Csomós, G. & Farkas, J. Z. (2023). „Understanding the increasing market share of the academic publisher 'Multidisciplinary Digital Publishing Institute' in the publication output of Central and Eastern European countries: a case study of Hungary”. *Scientometrics*. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-022-04586-1>
- [31] Silaghi-Dumitrescu, R. (11 mai 2026). „De ce trebuie «deranjate» universitățile (și institutele de cercetare)”. *Educație Privată*. <https://www.educatieprivata.ro/de-ce-trebuie-deranjate-universitatile-si-institutele-de-cercetare/>
- [32] Nazarovets, S. (2024). „Paradoxical growth of publications by authors from developing countries in gold open access journals: a commentary on Dr. Cernat's 2024 article”. *Scientometrics*. <https://doi.org/10.1007/s11192-024-05186-x>
- [33] Cernat, V. (2024). „Is Romania's surge in MDPI publications a success story? A response to Nazarovets (2024)”. *Scientometrics* 129, 7985–7988. <https://doi.org/10.1007/s11192-024-05187-w>
- [34] Felseghi, B. (mai 2023). „Afacerea «premiu pentru cercetare» (2). Modelul științei deschise care închide ochii la fraudă”. *PressOne*. <https://pressone.ro/afacerea-premiu-pentru-cercetare-2-modelul-stiintei-deschise-care-inchide-ochii-la-frauda>
- [35] MDPI (martie 2024). „Opinia MDPI referitoare la consultarea publică privind Standardele Minimale Naționale”. <https://www.mdpi.com/offices/romania/presa>
- [36] DORA. „San Francisco Declaration on Research Assessment”. *sfdora.org*. <https://sfdora.org/>

- [37] Wikipedia. „San Francisco Declaration on Research Assessment” (peste 25.000 de semnatari; cerința de declarație publică din 2025). https://en.wikipedia.org/wiki/San_Francisco_Declaration_on_Research_Assessment
- [38] Hicks, D., Wouters, P., Waltman, L., de Rijcke, S., Rafols, I. (2015). „The Leiden Manifesto for research metrics”. Nature 520, 429–431. <https://www.nature.com/articles/520429a>
- [39] Leiden Manifesto for Research Metrics – site oficial. <http://www.leidenmanifesto.org/>
- [40] CoARA. „The Commitments” (cele zece angajamente; Angajamentele 3 și 4). <https://coara.org/agreement/the-commitments/>
- [41] European Commission (2 decembrie 2022). „The Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA) is now launched”. https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/coalition-advancing-research-assessment-coara-now-launched-2022-12-02_en
- [42] INORMS. „More Than Our Rank”. <https://inorms.net/more-than-our-rank/>
- [43] Barcelona Declaration on Open Research Information – site oficial. <https://barcelona-declaration.org/>
- [44] SPARC (2024). „Barcelona Declaration Pushes for Open Default to Research Information”. <https://sparcopen.org/news/2024/barcelona-declaration-pushes-for-open-default-to-research-information/>
- [45] Wikipedia. „Slow science” (mișcarea Slow Science; Stengers, 2018). https://en.wikipedia.org/wiki/Slow_science
- [46] First Principles. „Scientific Research: The Problem with «Publish or Perish»”. <https://www.firstprinciples.org/article/is-it-time-for-publish-or-perish-to-perish>
- [47] Hanson, M. A. et al. (2024). „The misalignment of incentives in academic publishing and implications for journal reform”. PNAS. <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2401231121>
- [48] Inside Higher Ed (16 aprilie 2026). „Lawmakers Question Publish-or-Perish Culture of Scientific Research”. <https://www.insidehighered.com/news/government/science-research-policy/2026/04/16/lawmakers-question-publish-or-perish-culture>
- [49] AcademicJobs. „China «No Thesis» PhD Reforms vs Paper Mills” (Legea diplomelor, efectivă ianuarie 2025). <https://www.academicjobs.com/research-publication-news/no-thesis-phd-reforms-china-targets-paper-mills-plagiarism-4679>
- [50] Chemistry World. „What next for open access as coalition S scales back its ambitions”. <https://www.chemistryworld.com/news/what-next-for-open-access-as-coalition-s-scales-back-its-ambitions/4022618.article>
- [51] Times Higher Education. „«Loss of faith» in gold open access as funders withdraw support”. <https://www.timeshighereducation.com/news/loss-faith-gold-open-access-funders-withdraw-support>
- [52] Chemistry World. „Blow to open access Plan S as European Research Council withdraws”. <https://www.chemistryworld.com/news/blow-to-open-access-plan-s-as-european-research-council-withdraws/4012244.article>
- [53] open-access.network. „DFG signs action plan for diamond open access”. <https://open-access.network/en/services/news/article/dfg-signs-action-plan-for-diamond-open-access>
- [54] Frontiers (14 decembrie 2023). „German library consortium and Frontiers announce world's largest fully open access agreement”. <https://www.frontiersin.org/news/2023/12/14/the->

[transformed-agreement-german-library-consortium-and-frontiers-announce-worlds-largest-fully-open-access-agreement](#)

- [55] Science. „More than 700 German research institutions strike open-access deal with Springer Nature”. <https://www.science.org/content/article/more-700-german-research-institutions-strike-open-access-deal-springer-nature>
- [56] Science. „Elsevier deal with France disappoints open-access advocates”. <https://www.science.org/content/article/elsevier-deal-france-disappoints-open-access-advocates>
- [57] Retraction Watch (29 iulie 2025). „Frontiers to retract 122 articles, links thousands in other publishers' journals to «unethical» network”. <https://retractionwatch.com/2025/07/29/frontiers-retract-122-articles-links-thousands-other-publishers-journals-to-unethical-network/>
- [58] The Scholarly Kitchen (30 martie 2023). „Guest Post – Of Special Issues and Journal Purges”. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2023/03/30/guest-post-of-special-issues-and-journal-purges/>
- [59] Chemistry World. „Nineteen journals shut down by Wiley following delisting and paper mill problems”. <https://www.chemistryworld.com/news/nineteen-journals-shut-down-by-wiley-following-delistig-and-paper-mill-problems/4019595.article>
- [60] Science. „Some guest editors pack special issues with their own articles”. <https://www.science.org/content/article/some-guest-editors-pack-special-issues-their-own-articles>
- [61] Clarivate. „Why journals are put on hold in the Web of Science Core Collection – and how research integrity guides the process”. <https://clarivate.com/academia-government/blog/why-journals-are-put-on-hold-in-web-of-science-core-collection-and-how-research-integrity-guides-the-process/>
- [62] The Science Communication Institute (2024). „EU ditches old Plan S, backs new Plan S” (pivot spre Diamond/scholar-led). <https://sci.institute/sci/analysis/2024/02/eu-backing-new-diamond-reform-model/>
- [63] UBB. Regulament privind întocmirea Statelor de funcții ale personalului didactic și de cercetare din UBB și Planul individual de carieră academică asociat (HS nr. 104/26.07.2024). <https://senat.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2024/07/Regulament-privind-intocmirea-Statelor-de-functii-ale-personalului-didactic-si-de-cercetare-din-UBB.pdf>
- [64] UBB – Direcția Managementul Cercetării Științifice. „Strategia de cercetare / hotărâri interne UBB” (arhivă de hotărâri CA și Senat). <https://cercetare.ubbcluj.ro/ro/cercetarea-la-ubb/strategia-de-cercetare-hotarari-interne-ubb/>
- [65] UBB. Hotărârea CA-UBB nr. 9233/23.05.2016 privind implementarea Sistemului de traiectorii flexibile de carieră academică (2016–2017). http://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2017/01/Hotarare-privind-implementarea-Sistemului-de-traieectorii-flexibile-de-cariera-academica_CA_23.05.2016.pdf
- [66] Silaghi-Dumitrescu, R., Simon, S., Filipescu, S., Ploscariu, A. (2014). „Implementation of a scientometric-based evaluation system for research units at a Romanian University”. Revista de Politica Științei și Scientometrie 3(2), 151–165. (document în dosarul UBB)
- [67] Silaghi-Dumitrescu, R. (2015). „A scientometrics-informed peer-review exercise”. Revista de Politica Științei și Scientometrie 4(3), 234–237. (document în dosarul UBB)

- [68] Silaghi-Dumitrescu, R. (2015). „Manifestul de la Leiden: un simptom și un îndemn”. Revista de Politica Științei și Scientometrie 4(2), 127–131. (document în dosarul UBB)
- [69] UBB. Strategia Cercetării-Dezvoltării-Inovării (CDI) la UBB pentru perioada 2025–2029 (HS nr. 2/20.01.2025). <https://senat.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2025/01/HS-nr.-2-privind-Strategia-CDI-pentru-perioada-2025-2029.pdf>
- [70] UBB. Planul strategic al UBB 2024–2029 (HS nr. 75/10.06.2024). <https://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2024/07/HS-nr.-75-din-10.06.2024Planul-strategic-al-UBB-2024-2029.pdf>
- [71] David, D. „Programul ProUBB+ – UBB universitate de clasă mondială (world-class) prin încredere și deschidere”. <http://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2021/01/Daniel-David-Programul-ProUBBFinal.pdf>
- [72] UBB. Hotărârea CA-UBB nr. 17020/11.09.2017 privind stimularea cercetării-competitivității-excelenței (inclusiv componenta open access). <http://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2016/11/HCA-CERCETARE-COMPETITIVITATE-EXCELENTA-2017.pdf>
- [73] UBB. Regulamentul de organizare și funcționare al Institutului de Studii Avansate în Știință și Tehnologie (STAR-UBB), HS nr. 14.385/26.07.2016. <http://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2016/11/hs-ubb-institutul-star-ubb-2.pdf>
- [74] UBB. Hotărârea CA-UBB nr. 5741/08.04.2020 privind dobândirea calității de membru în GUILD. http://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2021/01/HCA_privind_dobandirea_calitatii_de_membriu_in_GUILD_organizati_a_europeana_a_universitatilor_de_cercetare_avansata_08.04.2020.pdf
- [75] Edupedu.ro (2023). „România nu mai e reprezentată de nicio universitate în clasamentul Shanghai – ARWU 2023; UBB iese din top 1000 după șase ani”. <https://www.edupedu.ro/romania-nu-mai-e-reprezentata-de-nicio-universitate-in-reputatul-clasament-international-shanghai-dupa-sase-ani-de-prezenta-continua-universitatea-babes-bolyai-iese-din-topul-1000-global-ac/>
- [76] UBB. Carta Universității Babeș-Bolyai (HS nr. 164/15.11.2021). <https://cercetare.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2021/11/HS-nr.-164-privind-adoptarea-Cartei-revizuite-a-UBB-1.pdf>
- [77] UBB. Lista rectorilor UBB (Daniel David, rector din 2020). <https://www.ubbcluj.ro/ro/despre/prezentare/rectori-ubb>